

LA PUBLICITAT

REDACCIÓ I OFICINES
PASSEIG DE GRACIA, 34. BAIXOS.—TELEF. 1481-1.

BARCELONA, dimarts, 28 de novembre de 1922

TALLERS D'IMPREMTA
CARRER DE BARBARA, 11 i 13.—TELEF. 1816

EDITORIAL

De Catalunya a Flandes

Caldria que tots els catalans seguisin amb interès el gran debat que aquests dies està descabellant-se sobre la Universitat de Gant, a la Cambra de Representants de Bèlgica. Grans lliçons hem de rebre nosaltres de l'esforç tenaçíssim que des de fa mig segle realitzen els flamencs per a la conquesta de llurs drets lingüístics. Ells han obtingut ja, en la qüestió de les llengües, victòries repetides i importantíssimes. Han arribat a aconseguir gairebé la igualtat de drets entre la llengua francesa i la llengua flamenca. La cooficialitat dels dos idiomes, estesa per tot el reialme, té aplicacions que no solament escriurien els catalans modestos, sinó que sorprendrien aquells altres catalans que en matèria de nacionalisme es tenen per extremistes. Uns i altres han de mirar-se en aquest clar mirall que ens posa al davant nostre el debat promogut al Parlament belga.

L'ús escolar de l'idioma flamenc és, a Flandes, ja fa anys, un fet viu. I no es resignen els flamencs a la llibertat de la llengua pròpia en el propi país. Com a compensació a la cooficialitat que en certs aspectes té la llengua francesa dins el país flamenc, han exigut una anàloga cooficialitat de la llengua flamenca en el país való. I ben lluny d'acontentar-se amb els esplèndids triomfs que han guanyat, van ara al coronament de llur obra per la conquesta de la Universitat de Gant, que és de llengua francesa i que ho ha estat sempre des de la seva fundació.

Al costat de la robusta intransigència flamenca, es tornen pàl·lides les reivindicacions catalanes. Contràriament a les afirmacions dels nostres enemics i d'una part dels nostres compatriotes, els nacionalistes catalans, en general, adopten actituds de transigència i de transacció. De la mateixa manera que a la nostra terra haurien estat acceptades per una gran majoria les fórmules de llibertat parcial que els irlandesos han rebutjat en els anys darrers, els catalans haurien acceptat també, en la qüestió universitària, les diverses fórmules successives que amb caràcter transaccional han estat ofertes als flamencs. Aquests les han rebutjades, i estan ja ben a prop de fer triomfar en absolut llur voluntat.

Reclamen els flamencs el dret de tenir una Universitat pròpia. És a dir, de llengua flamenca, pagada per l'Estat. Si aquest sosté Universitats de llengua francesa, per quin motiu no n'ha de sostenir també de llengua flamenca? De primer, s'oposà una negativa rotunda a aquesta reivindicació. Es deia als flamencs que si volien una Universitat, podien crear-ne una de lliure. Després, veient que creixia l'agitació flamenca en pro de la Universitat, s'ofertí la seva creació, però en una població de Flandes que no fos Gant, a fi de no establir una competència amb la Universitat francesa. La fórmula fou rebutjada. Més tard s'accedí a la creació de la Universitat flamenca a Gant mateix, però sense que desaparegués l'antiga Universitat. També aquesta fórmula fou rebutjada pels flamencs. I avui, quan existeix ja un moviment flamenc de caràcter separatista, es presenta al Parlament un projecte per a convertir en Universitat de llengua flamenca la Universitat de Gant.

No és possible de preveure el desenllaç que el gran debat parlamentari tindrà. Però es dona ja per segur que en cas de no reeixir totalment el projecte dels "flamingants", s'arribarà a una fórmula de transacció, en la qual es faran concessions importantíssimes a la tesi flamenca. De passada, farem constar que aquestes veus sobre una possible transacció final les fan córrer precisament els contraris de la transformació de la Universitat flamenca, perquè veuen el pleït perdut.

Encara hi ha una altra lliçó interessant en el debat de la Cambra de Representants de Bèlgica. Sabem els nostres llegidors qui estat un dels més decidits dels partidaris del canvi de llengua? Ha estat Huysmans, el diputat socialista d'Anvers, el qual no és pas un socialista moderat, ans bé ha pres una posició de radicalisme en allò que afecta la qüestió obrera.

Acabàvem de llegir nosaltres l'extracte de les darreres sessions de la Cambra de Representants belga, quan ens ha calgut passar per davant de la Universitat de Barcelona. Havem dirigit a l'edifici una mirada que era mig de compassió i mig de rancúnia. I havem pensat que seria útil escampar entre els nostres estudiants, i fins entre els catalans que no estudien, unes fulles on es continguin els actuals debats del Parlament de Bèlgica.

LA POLITICA

A "EL PROGRESO" L'HAN ENGANYAT

Fa dies que a una secció del diari letrista "El Progreso", algun pobre diable ha enganyat gaudistes contra el nostre diari. Es tracta de miserables innocents, de les quals ningú no fa cas. Llevat de qui les escriu. Però com que l'edició col·laborador d'"El Progreso" abusa de l'hostilitat que li donen i fa publicar coses absolutament inventades, ens prenem la molestia de rectificar unes xifres falses que a propòsit de la marxa administrativa de LA PUBLICITAT es coneixen en un sol dit del passat diumenge. Durant el dèu exemple que nosaltres hem donat publicant, en xifres, la marxa administrativa d'aquest diari, el col·laborador ocasional d'"El Progreso" diu que "un amic nostre entrat en la publicació de la que ocorre en la Administració de LA PUBLICITAT nos ha facilitat les següents dades"... Aqueixes dades són que el nostre diari té 950 subscriptors protectors que paguen 10 pessetes mensuals, i que a aquest ingrés és degut el subministre del darrer més.

Si hi hagués la suposada categoria de subscriptors-protectors, l'ingrés de lurs quotes seria completament lleit. Però és el cas que no hi ha tal categoria. A "El Progreso" l'han enganyat. I això és una cosa que no està bé. Ja comprendrà el lector col·lega que si hi hagués 950 testimonis del pagament d'aquestes quotes no fóra possible de desmentir-ho.

Com que "EL PROGRESO" mostra gran interès per les finances periodístiques, nosaltres ens permetem de fer-li notar que diu errada "EL DILUVIO" va afirmar amb tots els detalls i fent constar les xifres, que l'orgue letrista havia cobrat durant el període Marti-Andreu Arizaga, 500 pessetes actuades de subvenció del Govern civil, més

50 pessetes també setmanals, per a un redactor. Si aqueixes xifres no són exactes, no comprem com "EL PROGRESO" no les ha rectificades a temps.

DIALEG

Lloc de l'escena.—El vestíbul de l'Hotel Ritz, en el que s'hi troben el Ministre del Treball, el Capità General, el Governador civil, Comissions...

En aquell moment arriba el President de la Mancomunitat a deixar tarjeta de visita al Ministre. Molt afectuosament s'adonava el Capità General per a saludar-lo, qui seguíndol el presenta al Ministre, que el reconeix com "antic" compatriota. Comencen la conversa, dirigint-se cap al saló de lectura i de visites de l'Hotel, mentre tot hom s'adona que el Governador civil dissimula i fa el disret per no tocar-se amb el President de la Mancomunitat.

El comentari són seguits i deuen sinilar-li les orlles al Sr. Ardanaga, que segons declaracions fetes per ell a un periòdic de Madrid, sols havia estat a Barcelona uns quatre o cinc dies per a embarcar-se cap a Manila, quan les Filipines eren espanyoles.

Ministre i President dialoguen sols llarga estona i només això s'ha sentit de la conversa.

—Comprengui que el Govern és el primer de lamentar-se que ha fet el Governador. No hi hauria manera d'arreglar-ho?

—Veurà. La cosa s'ha fet pública i en tot cas públic a d'esser el desagraït, no a mi, sinó a la nostra llengua.

—I V. parlarà en català demà a la Sessió del Congrés d'Assegurances socials?

—Naturalment; i en català penso dir unes quantes coses perquè m'entengui de paraula, qui no vol entendre'm per escrit...

—Que torpesa!

—"Torpesa" o no "torpesa". Això, després d'altres fets semblants, resulta simplement d'un procediment formal i persistent

contra l'ús de la nostra llengua, que és el que mes ens ferria, a nosaltres catalans.

—Yo veré, yo veré... No se sent res més.

FUTBOLISTES EXEMPLARS

Els joves futbolistes de Guardiola es negaren a pujar al camió que els havia de conduir a La Pobla, per què portava una bandera que no era "precisament" la catalana.

Hurra pels "nostres" futbolistes!

DIPUTAT ALLIBERAT

El diputat de la Mancomunitat En Joaquim Ferrer, que havia estat detingut, a causa de la publicació d'un article comentant la desorganització de l'exèrcit, ha estat posat en llibertat, sola fiança.

Converses filològiques

XX

Si un professor de català donava de tant en tant a llegir als seus deixebles fragments de diaris, de revistes i adués de llibres catalans fent-los anotar les faltes de català que hi trobessin, i després comentava degudament a classe aquestes faltes, la correcció d'un quants fragments li donaria segurament ocasió de repassar tota la gramàtica. Recomanem aquest exercici als professors de català.

Una alumna nostre s'ha deturat a anotar les faltes contingudes en una mitja plana d'un diari barceloní i n'ha registrades seixanta quatre, una vintena d'elles ortogràfiques: extrany per estrany, cludeix per alludeix, excelent per excelent, ocasió per ocasió, assegurar per assegurar, dissolució per dissolució, ràpid per ràpid, mitjans per mitjans, s'entorní per s'en torní, se els exigeix per se'ls exigeix, m'en vaig per m'en vaig, troben per troben, altre causa per altra causa, entenent per entenedre, es evident per és evident, que hi ha per qui hi ha i quatre casos de que en lloc de què darrera una preposició (per exemple: la correcció amb que es desenvolupen...)

Es deplorable que les nostres publicacions surtin plenes així de grafies errònies. Mentre això ocorre, no és pas possible que la nostra gent aprengui d'escriure amb bona ortografia. I això ocorre mentre no tinguem un bon nombre de correctors que coneuguin perfectament l'ortografia catalana.

P. FABRA

Full de dietari

La catàstrofe del diumenge

El naufragi d'aquest suplet que hem d'anomenar "golondrina" si no volem destruir el llegat culinari d'un bé-de-Déu de records infantils, confessem que ens ha arribat al cor. Talment sembla que el desastre ens hagi afectat materialment. Tots els pares de família dotats d'una mica d'imaginació i d'una altra mica de tendència sentimental n'haurem i hem lluitat angustiosament contra la invasió de l'aigua, tractant de salvar un dels nostres fills.

Que descarrilli un exprés centro-europeu, que se'n vagi a fons el "Titanic" per haver xocat amb un iceberg, que un terratrèmol capgiri tota una província de Xile, són coses que certament ens induïen a la compassió. Però què són comparades amb aquest desastre tan conegut, tan pròxim, tan fàcil de col·locar en el curs de les nostres pacífiques existències!

Cadascú accepta l'ofici de pare de la manera que millor li escau. N'hi ha de pares, que es lliuren al corrent intensiu de la prole i fan mil fardies per entretenir-la. N'hi ha que l'aguarden amb una certa preconcipió i procuren mantenir-la a una certa distància. N'hi ha que son gairebé maternal, n'hi ha que son gairebé apol·linis. De tota manera, els pares obrers, menestrels i burgesos de Barcelona, rarament deixen de sentir, baldament un cop a la vida, la volúntat de portar el noi o la noia al port. Una vegada al port, un diumenge al matí—això sempre passa un diumenge al matí—els pares solen decidir-se a anar i venir de la Barceloneta en una "golondrina".

Fins ara, la "golondrina" representava per als barcelonins una mena d'iniciació marítima, lliure d'angúnies i de perills. Ara, ja no. Ara, acabem d'assabentar-nos que aqueixos vapors robats i parsimoniosos poden amar-se'n a fons enmig d'una xiscladissa desesperada.

CARLES SOLDEVILA

L'ofensiva anticatalana

DEL PATRONAT DE LA FUNDACIÓ PERE VILA, DE LLEIDA

A la Gaceta d'avui es publica una Relat ordre d'Instrucció pública autoritzant al Patronat de la Fundació benèfica-docent Pere Vila Codina, per a enlaurar davant del jutjat d'Instrucció criminal l'oposició a l'actuació criminal contra don Alfred Pereda, per malversació de cabals públics.

NOTES D'ITALIA

El diplomàtic de la guerra

(Del nostre redactor-corresponsal)

Milà, novembre.
El baró Sonnino, que acaba de morir, fou en els anys 1910-1920 el centre de tots els atacs que l'amargor de la guerra produí a Itàlia. Ara un respecte general ha rodejat la seva mort. Han passat només dos anys i sembla que ha passat un segle. El capgirament dels sentiments i de les idees és tan prodigiós a Itàlia que un home arribarà a creure que hi pot haver una política miraculosa.

Sonnino fou un gran sanyor: un home all, fi, de gest una mica mecànic, de nervis domats, silencios, orgullós. Diplomàtic de carrera. Estudiós dels afers econòmics i socials. Gran bibliòfil, especialitzat en el món del Dant. Escriptor de política estrangera més apassionat i ferm en les seves idees que no pas gran diplomàtic. Protestant de religió, fill d'un baró jueu i d'una gran dama anglesa, tota la seva vida sembla ressentir-se de sobra d'inquietud i de falta d'aquesta maliciosa maquiavèlica que hi ha difusa a Itàlia.

Per al baró Sonnino sembla haver-se inventat l'adjectiu liberal-conservador. Fou sempre enemic Sonnino de la demagogia parlamentària i respectuós fins on pot ésser respecte d'un polític que creu en les passions humanes, de l'opinió pública. Esperador, tota la seva vida del divorci entre el Parlament i l'opinió i per tant, superador de la dreta i de l'esquerra parlamentària en un centre creador del "govern estable". Aquest fou el seu somni i ara, pocs dies abans de morir, l'ha vist realitzar en el govern Mussolini. Era Sonnino, amb Salandra, el feixista més il·lustrat d'Itàlia. El diari que fundà "Il Giornale d'Italia" ha fet una campanya rosenta a favor de Mussolini, ha guanyat, es pot ben dir, Roma al feixisme. Ara, el famós diari conservador-interventista ha passat a ésser l'organ oficial del govern.

Durant quaranta anys ha format Sonnino part de la Cambra italiana. Carrera llarga però enormement grisa. Fou el primer, en totes les oposicions contra Giolitti i els gabinets piemontesos. Però Giolitti el vencé sempre, amb una facilitat excessiva, potser. Si en 1906 fou durant tres mesos president del Consell fou perquè convingué a Giolitti. Abans havia estat ministre amb Crispi i amb Pelloux. Després en 1914 fou ministre amb Salandra i successivament amb Boselli i Orlando, durant tota la guerra. Tot hom recorda la seva dramàtica fugida de Versailles, durant la Conferència de la pau amb Orlando i la delegació italiana, amb motiu de l'oposició aliada a donar Fiume a Itàlia, és a dir, a allargar el Pacte de Londres.

La personalitat de Sonnino com a definidor de política internacional, havia passat, abans de 1914 per tres fases ben distintes. Primer — anys 1878-80 — havia atacat la preponderància anglesa sobre el Mediterrani i havia propugnat una aliança de França, Rússia, Àustria i Itàlia contra aquest domini. Després — anys 80-81 — havia defensat l'aliança amb Anglaterra contra la naixent expansió francesa a la nostra mar. Havent-se produït el cop de mà sobre Tunis i consegüentment l'establiment del protectorat francès sobre el tros de terra africana que Itàlia havia reivindicat sempre, i havent-se produït sense que Anglaterra protestés, Sonnino, melangiosament es gira cap als Imperis Centrals i defensà la creació de la Triple Aliança com a única política de pacificació possible a Europa. Creat el conglomerat pel tractat de Berlin, Sonnino, com tant d'italians cregué mort l'irredentisme, fou un germanòfil i un austròfil convençut i defensà la necessitat de l'existència d'Àustria preveient que la desaparició de la doble monarquia seria més aviat un inconvenient greu que un avantatge per la pau d'Itàlia. Aquestes velles idees de Sonnino després, s'han complert amb una precisió brutal. Aquestes idees serviren d'altra part, de substrat a la primera creació del nacionalisme italià — Corradini i Federzoni — i encara avui formen un matís que separa el nacionalisme i el feixisme. El feixisme és esclavó i furiosament austròfob. El nacionalisme és més contrari a la preponde-

rància escava a l'Europa Central que a la preponderància germanica.

En esclotar la guerra, Sonnino fou partidari de la continuació de la triplia i, per tant, de què Itàlia flanquejés els Imperis Centrals. Vuit mesos després Sonnino — agost 1914 — maig 1915 — presenciava l'entrada d'Itàlia en guerra al costat dels aliats del ministeri de Negociis estrangers. En aquest vuit mesos s'havien produït dos fets: Itàlia, especulant sobre la neutralitat havia rebut d'Àustria una contestació insuficient a les preteses que eren el preu de la neutralitat italiana. Aquestes negociacions fallides formen el "Libre verbe italià". D'altra part, fent el mateix que havia intentat fer amb Àustria, Itàlia guanyava el pacte de Londres o sigui que els aliats pagaven amb les fronteres actuals d'Itàlia la cordialitat italiana.

En aquest document feia triomfar la seva teoria que la guerra italiana era una cosa distinta de la guerra europea — i, per tant, que res no impedia la continuació de l'amistat germano-italiana — i es respectava d'altra part la continuació de l'Imperi austro-hongarès com a cos orgànic. Aquesta teoria fracassà sorollosament perquè la guerra durà molt més del que Sonnino havia previst, perquè la guerra amb Àustria, amb el temps fou inevitable i perquè de les cendres de l'Imperi dels Habsburgs en nasqueren les nacionalitats actuals. I de portes italianes endins el Pacte fou enormement criticat: els uns digueren que era un preu irrisori del sacrifici italià; els altres que era el document que els lligava a una guerra no volguda.

Després, tot hom recorda el que ha passat. Ara que Itàlia està recoberta d'una sensibilitat interventista, el gran interventista que fou Sonnino havia de ressuscitar.

JOSEP PLA

VOS, NACIONALISTA,

JA SOU SUBSCRIT A

"LA PUBLICITAT"?

CARNET DE LES LLETRES

Las "geta"

Comentem "La gesta dels estels". On és el pessimisme? On és el posít de cultura?

Una cosa hi ha que pot donar-se com a característica del darrer recull de versos d'En Salvat: una mena d'embadiment infantil per totes les formes poètiques. Veuem, al costat de la imatge tipogràfica, el romanç popular i la cançó i l'alexandri. És una diversitat que fa rodar el cap. De seguida el lector es demana: és que aquest home se'n riu o és que va terriblement desorientat? No. Ni en una cosa ni l'altra. Juga, ve'l aquí. Juga com un infant que es perdés entre els cereals i els papirs violats i les estrelles de vidre.

En els versos d'En Salvat-Papassait hi trobareu sovint una imatge d'una força estupenda. Us salta als sentits com un esquit de llum. És el fons involut del poeta, el secret de la seva gràcia, és l'impuls elemental que trenca el lligam de les fórmules. La imatgeria d'En Salvat és pura i optimista.

No sempre el camí que va de la sensació a la paraula que l'expressa, a través del poeta, és tan planer com caldria. En Salvat lluita per aconseguir-ho i deixa en els mots parracs personals com a senyal d'aquesta lluita. El vers no raja espontani, amb aquella delicada facilitat que proclama una cultura. De tant en tant, a "La gesta dels estels", trobem, és veritat, un poema fresc i lliure com aquell que comença: "Penyora d'amor, penyora..." o com alguna cançó on sembla regalar-li la inspiració popular. Però en la majoria de les composicions hi endevinem un home que no està adscrit a cap cultura i prova de trobar una forma adequada d'expressió.

Poeta optimista, poeta elemental, el Salvat-Papassait. A més a més, deliciosament romàntic. Fe-

geu els seus versos del port, escrits amb febre d'aventura:

Rosa dels vents la nostra banderola
un passaport vers totes les nacions

viatjar terres
no quedar-se en cap

on hi batega, tumultuós, un es-

perit nòmada.
Aquesta febre de l'aventura, molt infantil, però, de noi que mira el port a través dels vidres del balcó, un dia de pluja, situa el Salvat-Papassait dins una literatura romàntica. Això, unit al seu optimisme invencible i la força primària del seu vers, ens fa dubtar que En Salvat, a despit de les seves aficions calligramàtiques, sigui un poeta avantguardista, en el sentit corrent del mot.

SHIP-BOY

UN PI DE DOS MIL ANYS D'EDAT

Londres, 27.—Comuniquen de Washington que a la regió septentrional de Noza Zelanda ha estat descobert un pi kauri que té un tronc de sis metres setanta centímetres de diàmetre i vint metres de circumferència. Les branques comencen a una altura de 23 metres.

Es calcula que aquest pi té uns dos mil anys d'edat.—Havas.

De França

Mr. Poincaré parla davant d'un monument al morts de la guerra

París, 27.—Amb motiu de la inauguració del monument que a la memòria dels morts de la Guerra ha estat erigit a Boulogne Sur Mer, el President del Consell de Ministres M. Poincaré ha pronunciat un brillant discurs en el que ha recordat que el que aconseguí en 1914 la unitat dels sentiments populars fou la consciència que els drets de França havien d'ésser defensats per damunt de totes les coses i la decisió fermíssima de no deixar les armes que el poble francès es veia obligat de prendre fins a aconseguir una victòria prou completa per a garantir la pau i la seguretat en la reconstitució de la integritat de França.

La pau firmada—afegí—no és doncs solament una troc de paper, sinó una realitat determinada.

Afirma M. Poincaré que la pau signada no és solament un troc de pergami, sinó que és una realitat manifesta que s'introdueix a les relacions dels pobles. Quan aquesta realitat no és lliure i sincerament acatada per una de les Nacions interessades en ella, no hi ha altre recurs sinó el de imposar-la. Acabà dient que França i els seus aliats es trobaran abans de fi d'any davant dels mes greus problemes de política exterior, havent per tant d'adoptar-se les mesures necessàries per a fer front a la situació.

Finalment, feu una crida a la unió de tots els bons francesos per què li prestin el necessari concurs per tal d'arribar al reconeixement i consideració dels drets de França i assegurar després de tant dolor i pèrdues materials el fruit de la victòria i els beneficis de la pau.—Havas.

Clamenceau a Amèrica

La Conferència anunciada a Xicago

Xicago, 27.—En el discurs pronunciat aquí per M. Clamenceau, aquest ha dit entre altres coses:

"Això que estigui guanyada la partida, els països anglo-saxons exigiren la immediata supressió de la solidaritat econòmica que existia al 1918. Els Comitès internacionals desaparegueren una després dels altres, i aviat, per no posar més que un exemple, s'esfondraren els canvis dels països continentals.

El materialisme econòmic que perseguiu la revisió dels Tractats ha nascut del pànic que aqueixes coses han fet néixer a ultramar.

No em proposo de discutir en detall el que s'ha anomenat problema dels Deutes. Em limito a fer notar que si el pagament del Deute és una obligació d'honoradesa, aquesta obligació ha d'ésser també tan imperiosa per Alemanya com per les demés Nacions.

Quasi no queda ja res de la victòria obligada en el camp de batalla oriental i els turcs es troben novament a Tràcia en iguals condicions que feren possible la seva entrada a la guerra l'any 1914 contra els aliats, amb totes les seves inevitables conseqüències."—Radio.

La catàstrofe del port

Un vaporet "golondrina" és abordat per un escampavia de la C. Arrendatària de Tabacs

Hi ha deu morts i una vintena de ferits

El diumenge, a les dotze menys cinc minuts del matí, va ocórrer en el port un greu accident, del qual, desgraciadament, s'han de lamentar moltes víctimes. No és el nostre deure fer càrrecs sobre a qui correspon la responsabilitat de tan greu accident, que ha post el dol a tantes famílies, cal remarcar, però, que malgrat el nombre d'anys que els vapors "golondrines" presien servei —ja sigui perquè estan sota la direcció de gent experta i molt marinera o bé perquè els que els conduïen han observat sempre una conducta prudentíssima— mai no s'havia registrat el més petit incident que ocasionés víctimes.

Els vapors "golondrines", que durant la temporada d'estiu fan a diari el servei de passatgers entre la Porta de la Pau i la Barceloneta, en tancar-se els banyos suspenden aquest servei prestant-lo tant sols els dies de festa. És, per tant, nombrós el públic que aprofita aquest econòmic sistema de locomoció per a realitzar aquest passeig marítim o per anar a dinar o banyar a l'escullera de Llevant o a les platges veïnes.

Cal, doncs, que l'autoritat marítima procuri depurar responsabilitats i obligar que tothom, sense excepció de categories ni estaments, compleixi a dins del port les lleis i disposicions que regulen el tràfic marítim, única manera d'evitar en l'esdevenir catàstrofes d'aquesta naturalesa.

LES PRIMERES NOTÍCIES

La notícia de la catàstrofe ocorreguda al Port va escampar-se ràpidament per tota la ciutat, essent objecte de totes les converses durant el diumenge a la nit, atribuïnt-li proporcions que afortunadament no tenia.

A darrera hora de la tarda algunes famílies que trobaven a manca alguns dels seus es traslladaren al port per a obtenir notícies poguent donar-se compte que no hi havien el nombre de morts ni ferits que la fantasia de la gent hi havia atribuït.

A la porta de la Pau també s'hi va reunir nombroses públics comentant l'accident de maneres molt diverses.

COM VA PRODUR-SE L'INCIDENT

A les dotze menys cinc minuts del migdia sortí de la Porta de la Pau, el vaporet "golondrina" número 2, portant a bord vint-i-tres passatgers i tripulants; hi anaven com a tripulants el patró Manuel Llorca, el mateix Batista i el cobrador Miguel Costa.

En el mateix moment sortia del moll d'Espeiga el vapor "Canalejas" de la Compañía Transmediterránea, amb càrrega i passatgers, cap a València.

Simultàniament entrava al port el vapor "Arrendatària Número 1", comandat pel capità de corbeta don Francesc Gil de Sola, que es dirigia a anovar al moll de la Muralla.

Abans de començar per davant de l'Estació Marítima, el vaporet de l'Arrendatària feu dues pitades senyals que vol dir "passo a l'obstacle". Fou contestada la indicació en la mateixa forma pel "Canalejas", i repetida per la "golondrina", que anava a passar per davant de la porta del "Canalejas".

El "Canalejas" i el "Arrendatària Número 1" es creuaren davant de l'Estació Marítima, desfilant-se sobtadament aquest últim davant de la "golondrina" i a pocs metres d'ella. Va repetir la senyal, que fou contestada novament manifestant la "golondrina" tot seguit. Més tot fou inútil, la voluntat de l'escampavia i la difícil manobra de la "golondrina" no pogueren impedir que el primer dels vapors entrés en contacte amb la proa de la "golondrina", i la difícil manobra de la "golondrina" no pogueren impedir que el primer dels vapors entrés en contacte amb la proa de la "golondrina", i la difícil manobra de la "golondrina" no pogueren impedir que el primer dels vapors entrés en contacte amb la proa de la "golondrina".

El xoc fou terrible; un eril amant d'escalat va quedar lliure i la catàstrofe s'agrandí dels passatgers.

MOMENTS D'ANGOSTA

Durant els curts moments en que la proa del vapor de l'Arrendatària va quedar clavada en el cas de la "golondrina" la confusió i l'angoixa dels passatgers anà en augment. Els crits d'auxili es repetien sense parar. Els més decidits no varen dubtar de llançar-se a l'aigua, mentre d'altres —tres o quatre només— varen enfilar-se per la proa de l'escampavia pujant a la coberta del mateix. Dintre de la "golondrina" el desordre i la desesperació augmentaven, corrent dones i criatures d'un cantó a l'altre sense saber que fer ni com salvar-se.

A bord de l'escampavia tampoc no s'observava la serenitat que

estava claval a la golondrina, aquesta no va enfonsar-se ni s'hauria enfonsat, segons es creu, si aquell no hagués fet màquina en darrera deixant en descobert l'esvoranc.

Quan va realitzar-se aquesta maniobra l'aigua envai tot seguit i impetuosa la cala de la "golondrina" que va enfonsar-se quasi instantàniament junt amb els que havien quedat a dintre.

Es digna d'elogi l'actitud que durant aquests curts minuts adoptaren els empleats del vaporet recomanant silenci i calma, única manera de poder realitzar els treballs de salvament que s'haurien fet impossibles si seguí l'esborament i la cridòria. Malgrats aquests bons propòsits tot fou inútil.

ELS TREBALLS DE SALVAMENT

De tots els molls del port, des dels quals va presenciar-se l'accident, va sortir un eril unànim de terror, aprestant-se tothom, des d'aquest moment, a auxiliar les víctimes. Els canots dels pràctics, els botes del port i les embarcacions dels Clubs, es disposaren seguidament a donar l'auxili que el cas requeria. Tothom, sens distinció de categoria ni estament, va rivalitzar en els treballs de salvament que resultaren —cal fer-ho constar— d'una gran eficàcia i que posen a una altura envejable el valor i els sentiments humanitaris i altruistes dels ciutadans de Barcelona i de la gent de mar del port que tant coratjosament aconseguiríen impedir que la catàstrofe prengués proporcions majors.

Les primers en ajudar al salvament foren els tres tripulants de la "golondrina", els quals, tirant-se a l'aigua, auxiliaren i recolliren molta gent depositant-los sobre una part dels sostres de la mateixa que afortunadament havia restat intacta. Immediatament va acudir-hi un canot automòbil dels pràctics en el qual s'hi ajuntaren un altre i cinc botes més al cap d'algunes minuts que recolliren totes les víctimes.

En Josep Lluïsa, apoderat del Banc Central i soci del Club Marítim de Barcelona que passava pel moll de la Muralla, va recollir tres víctimes, entre elles una dona ferida, els quals foren auxiliats convenientment.

Els tripulants del transatlàntic "Infanta Isabel" són algunes de tots els socors; molts d'ells es llançaren a l'aigua i varen recollir bona part de les víctimes que estaven ja en imminent perill de morir asfegats. El mateix d'aquest vapor don Abel Martín de l'Espeiga i el del "Montevideo", don Francesc Riera, no varen respectar a que els portessin els socors a bord, sinó que varen traslladar-los en botes al Roc dels socors auxiliant-los tot seguit.

Els agents de vigilància socors Amador i Fernández, adreces a la temptada del port, varen acudir dels penons al llac de la catàstrofe i recolliren de pressa a la porta de la Pau tots aquells socors que trobaren per al ràpid trasllat dels ferits als dispensaris i a altres de socors.

El vapor "golondrina" que esportava a la porta de la Pau per sortir, va descomençar tot el passatge, acollint immediatament al llac de l'Arrendatària. El mateix don Joan Sant.

També hi arribà el remolcador "Montevideo" que manava En Pere Rosselló.

ELS FETS DIGNES D'ELOGI

En Sebastià Juan Martínez, tripulant d'un canot automòbil, es registren conseqüents esforços i un gran esforç per a salvar una criatura d'uns dos anys que la seva mare, rebudada de ve i dit entès, redimava assistentment.

El patró de cabotatge senyor Llobet, que anava a la "golondrina", ho i ferit a les cames, ajudà a salvar a l'única dona que fou rescatada a bord del vapor de l'Arrendatària.

22 socors del Club Marítim, En Ramon Oliver, alençant i proporcions moltes als naufragats que foren conduïts al dit Club.

Als mariners del Club Marítim Antoni Roldán i Tomàs Aguiló, salvaren alguns dels naufragats amb el canot que tripulaven.

En Joan Roca, patró del remolcador "Montevideo", en vista que el seu vaixell no llargava prou de pressa els caps d'anar a que el subjectaven al moll, saltà a un bot automòbil que en aquell moment existia de l'escala dels pràctics i uns segons després es llançava a l'aigua per salvar una mare i filla que es trobaven en imminent perill d'ofegar-se, podent posar-les en seguretat a bord d'un bot, no sense haver lluitat abans amb gran coratge per a lluitar-se dels dos naufragats que se la lluita descomençava per

posar-lo en perill d'enfonçar-se tots plegats.

Les senyores I. Cervera, de l'Agència de Duanes "Sol i Cervera" i Sebastià Forné que havien sortit a donar un tomb pels molls en trebar-se en el de les Balears s'adonaven de l'accident i saltant tot seguit en un bot que se trobava amarrat es dirigiren al lloc del succeït i aconseguiren salvar a la senyora Hermínia Crexells de Xandó i dos fills seus de nou i cinc anys, respectivament.

El mariner Fernández, del "Infanta Isabel de Borbón", impacient per acudir en auxili dels naufragats, es llençà a l'aigua des de la considerabla altura de la coberta del vapor i digint-se nediànt al lloc del succeït prestà un eficaç auxili a diverses naufragats.

El patró del canot automòbil dels Pràctics, En Bernal Salva, demostrà gran serenitat quan el creixent nombre de víctimes que conduï a l'escala de la Pau estigué a punt de fer perdre l'estabilitat a l'embarcació i donà encertades disposicions per tot d'evitar una altra catàstrofe.

En Josep Cándido, En Francesc Penàlver, En Antoni García, mariners dels Pràctics, tripulants de les embarcacions d'aquests, observaren una conducta admirabla recollint gran nombre de víctimes i practicant-los-hi incansablement a molts d'elles la respiració artificial, sense el qual alguns haurien mort.

Els pràctics de guàrdia, senyors Mallot i Moragas, contribuïren eficaçment amb l'encert dels socors ordres a la organització del salvament.

El cap de policia del port, senyor Pinet, es multiplicà per tal de donar assistència als ferits, que foren conduïts a la delegació de policia del port.

ELS PRIMERES AUXILIS

Mentre es practicaven els treballs de salvament des dels pràctics, Clubs Marítims i altres llocs del port, es telefonava a les Cases de Socors i Dispensaris que enviessin camilles i material per al trasllat de ferits.

Com havem dit, l'agent de Vigilancia, senyor Arribas, fou el que donà la nota més significativa per l'encert i energia en donar disposicions i obtenir a viva força que els tramitadors, cotxes automòbils que passaven per la porta de la Pau traslladessin a les víctimes als Dispensaris i Cases de Socors més pròximes. Així com

ens hem dit, l'agent de Vigilancia, senyor Arribas, fou el que donà la nota més significativa per l'encert i energia en donar disposicions i obtenir a viva força que els tramitadors, cotxes automòbils que passaven per la porta de la Pau traslladessin a les víctimes als Dispensaris i Cases de Socors més pròximes. Així com

DOL EN EL PORT

Des de que va ésser depositat el primer cadàver a la coberta del "Infanta Isabel", aquest transatlàntic va ésser la bandera a mig pal en senyal de dol.

El servei de golondrines també donà de lamentar tot seguit.

ELS CADÀVERS IDENTIFICATS

Prop de la tanca de la tarda varen començar els treballs d'enterrament dels que se suposava havien mort en la catàstrofe. Durant més de dues hores va estar treballant un dotze, reconeixent i enterrant cadàvers, que foren traslladats immediatament a la coberta del "Infanta Isabel de Borbón" a tapats amb mantes de llana. Segons les declaracions del buid, els cadàvers foren trobats tots dintre la part de l'obra morta de la golondrina que havia restat a l'aigua.

A les sis de la tarda sols s'havia aconseguit identificar sis cadàvers dels deu que s'havien extret. Aquests eren:

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

rabiners, guàrdies urbans, Creu Roja, etc.

Del públic solament es deixava pujar al trasatlàntic aquelles persones que desitjaven identificar algun cadàver.

EL PASSATGE DE LA GOLONDRI

Es molt difícil saber exactament el nombre de passatgers que portava la golondrina, perquè segons uns anava plena de gom a gom, portant almenys 150 persones, mentre que d'altres asseguren que no arribaven a 90.

Nosaltres volem sols fer nos ressaltar el que ens han manifestat els empleats, i és que en el moment de l'accident s'havien despatxat 80 bitllets i no en mancaven cobrar gaires.

Sols en temps de bany i en dies d'aglomeració porten les golondrines com a màxim 150 persones.

LA TRIPULACIÓ DEL "ARRENDATÀRIA NÚMERO 1"

El vapor de la Compañía Arrendatària és de 174 tones de registre i és destinat exclusivament a la persecució de les embarcacions que es dediquen al tràfic del contrabandol de tabac. El mana el capità de corbeta de l'Armada espanyola don Francisco Gil de Sola. Al moment d'ocórrer l'accident es trobava al timó el mariner Josep Pomares.

Alguns tripulants del vaporet ariaren un bot amb el qual ajudaren als treballs de salvament. Amarrat el vaporet al lloc de costum del moll de Muralla, el capità baixà a terra, dirigint-se tot seguit a la Comandància de Marina i presentant al senyor comandant don Josep d'Oleza.

AGUACIONS DEL JUTJAT

Prop de la dues de la tarda va presentar-se al lloc de la catàstrofe el jutge de la Comandància de Marina, En Lluís Manuel de Villena, amb personal auxiliar, començant les diligències del sumari. Després va pujar a l'Infanta Isabel, ordenant l'auxiliament dels cadàvers i llur trasllat a l'Hospital Clínic, que que és un a les quatre de la tarda.

Abans, a les deu del matí, va ordenar-se l'autopsia dels cadàvers.

ELS FERITS

Foren assistits de rebuclament, símptomes d'afixació i colapso: Al dispensari de l'Almadraba: Jaume Blas Buxeda, de 48 anys. Ampela Blasi, de 37 anys. Antoni Blasi, de 36 anys. Tots tres són veïns de Sabadell. Joan Graells Casals, de 36 anys. Josep Graells, de 3 anys. També veïns de Sabadell, habitants al carrer d'Ausias March, 43.

Ramon Mas Juvenc, de 31 anys, habitant a Mallorca, 305, quart, primera.

A la casa de socors del Passeig de Colòmbia, foren curats: Rosalís Graells, Manuel Rovira, de 51 anys la primera i el fill de 8, també veïns de Sabadell. Manuel Rovira, de 16 anys. Lluís Garrañau.

Arce Solvino i Riera Solvino, habitants al carrer del Bol, 4 bis, segon, primera.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Anaven acompanyats pel promès de l'Angeli, que es va salvar. Narcís Casals, de 84 anys, i la seva filla Dolores Casals, de 7, habitants al carrer de Rull, 3, pis cinquè.

En Cándido, Angeli Guerra, de 23 anys; Caterina Guerra, de 24; i Joan Guerra, de 6, habitants tots tres al carrer de les Corts, 631, principal, primera.

Els botes van portar-hi a la tarda del diumenge i ahir, molta curiosos que desitjaven veure de prop les restes del naufragi.

HI HAN MES MORTS?

El buç que va baixar el diumenge a la tarda al fons de la mar, hagué de suspendre les seves tasques per manca de claror. Com es creia que hi havien més morts, van baixar-hi novament ahir al matí, fent un examen minuciós que no donà cap resultat, creient-se, de moment, que no hi havien més morts.

Ahí, a la tarda, es deia que prop del trencament havia aparegut un cadàver, però no va resultar cert.

Malgrat això, es tem que hi hagin més víctimes, puix ahir a la nit hi havien algunes persones a la Comandància de Marina que preguntaven per alguns membres de qurs famílies desapareguts des del diumenge.

AHÍ CONTINUAREN ELS TREBALLS PER A EXTREURE LA GOLONDRI

Ahí al matí, dos buços varen baixar al fons de la mar per a prosseguir l'examen de la golondrina enfonsada. La Junta del Port va fer portar allí la càbria "Esperanza", de vuitanta tones, amb l'objecte d'extreure la golondrina.

Els buços van embregar l'embarcació, aconseguint treure-la a les quatre de la tarda.

Tampoc va aparèixer cap més cadàver.

Esperaven el canot que conduïa la Creu Roja, dos cotxes de l'ambulància. Hi havia un nombros públic.

La càbria, remolcada, portà la golondrina al moll Nou. El vaporet estava en força bon estat, si bé tenia el "lambuloo" i el sostre arrencat.

QUATRE MORTS IDENTIFICATS

Ahí al matí foren identificats els altres quatre cadàvers que faltaven.

Es presentaren a l'Hospital Clínic, Joaquima Balazuer i Salvador Jordà, veïns i porters, respectivament, de la casa número 23 del carrer del Carme, dient que els morts eren Joan Costa Blasi, de trenta tres anys, natural de Manresa; la seva esposa Dolores Costa Archs, de 20 anys, natural de Terrassa, i el fill d'ells Manuel, de sis mesos d'edat.

L'altre cadàver és el d'una dona d'uns 40 anys, que els diumenges feia de serventa per a portar la criatura.

Els Costa tenien una minyona que ahir era fora i se n'ha anat a casa del parent d'En Costa, anomenat Joan Blasi, el qual viu a l'avinguda de la República Argentina, 23, torre.

Ahí a la tarda la policia va anar a aquesta casa per tal que l'esmentada minyona donés els noms de la dona morta.

L'AJUNTAMENT VOL QUE L'ENTERRAMENT DE LES VÍCTIMES SIGUI SOLEMNE

L'Ajuntament desitja que s'efectuï d'una manera solemne l'enterrament de les víctimes per l'enfonsament del vaporet golondrina per a quin objecte es proposa d'acord amb les respectives famílies.

L'acte es celebrarà demà, divendres, a les deu del matí.

EL CONDOLE DE L'AJUNTAMENT DE MADRID

Abir vintencen a l'alcaldia els regidors de l'Ajuntament de Madrid senyors Maties Gómez i Edoard Alvarez per a donar-li el condol per la catàstrofe ocorreguda al diumenge al Port d'aquesta ciutat.

VISITES DE DONDOL

El ministre del Treball visità el diumenge en el seu domicili particular a l'habitatge senyor marqués d'Alfaro, per a donar-li el seu condol com a primera autoritat catalana per la catàstrofe ocorreguda al port.

Amà igual motiu el varen visitar ahir el governador civil senyor Ardanaz i el governador militar don César Aguirre, donant-li el condol en nom de la guarnició de Barcelona, i molt expressament de part del capità general que va assistir-se ahir matí cap a la capital.

També al va visitar amb igual motiu, el president de la Pa'democràcia de Societats de Socors Mutus de Barcelona, senyor Ferrer.

UN PREMI PER ALS SALVADORS

Quants contribuïren a la tarda del diumenge per llur deure o per impuls natural dels seus sentiments humanitaris al salvament dels passatgers de la "Golondrina Número 2", són cridats al agraïment de la ciutat. Sense el seu coratgós esforç el nombre de víctimes hauria estat molt més nombros.

La Societat de Salvament de Naufragats té vedat pels seus reglaments concedir premis per fets ocorreguts en l'interior dels ports.

Hom creu que, com ha succeït alguna vegada, la Societat farà una excepció.

La ciutat exterioritzara següentment el seu condol davant la magnitud de la catàstrofe. Es de creure que oblidarà als que s'han sacrificat per a disminuir-ne les seves proporcions.

PALAU DE L GENERALITA

La Diputació ha acordat pagar una anualitat de l'augment gradual dels mestres. Tots els interessats poden passar a fer l'efectiu qualsevol dia feiner, des del 3 de desembre, de nou a un del matí, a la Caixa de la Mancomunitat de Catalunya.

GOVERN CIVIL

El governador no dimiteix

El diumenge al migdia alguns periodistes anaren al Govern civil per a esperar al senyor Ardanaz, que era a la Universitat, on se celebrava el centenari de Santa Teresa.

Els periodistes li preguntaren què hi havia de cert en els rumors que corrien sobre la seva dimissió, i el governador contestà, la que havia explicat al Govern el seu incident amb el president de la Mancomunitat i li fou contestat que havia obrat molt encertadament. Per tant—acabà—no hi ha res de la meua dimissió.

Ahí el senyor Junquillo manifestà que tots els rumors havien estat sense cap fonament.

Ha estat molt comentada la disparitat de don Abilio Calderón, ministre espanyol del Treball amb les paraules que el general Ardanaz atribuï al Govern d'Espanya. Perquè —es pregunta molta gent—si el governador ha obrat com calia, don Abilio plaudeix que el president de la Mancomunitat, En Josep Puig i Cadafalch, i el senyor Joaquim Cabot, parlessin en la seva llengua?

ELS TEATRES

APOLLO: "El senyor Ramon enganya les criades". Tres actes, del senyor Planas de Taverner, música del mestre Font.

El copla estilitzat, les barres, cades i les conspiracions i aquest gust de cançó d'òpera romàntica de la Barcelona de l'any vint i l'any trenta, continua estant de moda en el melodrama dels teatres populars. Los cançons rànies, amb un to una mica canalla, serveixen de llum inspiradora i de salsa del melodrama. Tot això a mi em sembla excel·lent; mentre sigui fet amb grana, fent-se val que es vagi massa de cara al públic o en cançó canalla, el que en canvi a les coses que veiem el nòmre, encara que el faci simoni. Ne val dir que el "Senyor Ramon enganya les criades" l'ha fet el diumenge i ha fet el senyor Planas de Taverner, a la l'alcaldia de cor, perquè dintre del teatre Apolo ha fet una bona obra.

El "Senyor Ramon" es un melodrama groguet, però realitzat amb molta trassa i habilitat. Els punts del melodrama no són més que cançons, però es belluguen de primera, i a més

AGENCIA HAVAS AGENCIA RADIO

TELEGRAMS

La Irlanda Lliure

Ha estat publicat el projecte de Constitució irlandesa que ha de votar el parlament anglès el 6 de desembre

París, 27. — Comuniquen de Londres al "Matin" que ahir diumenge es publica el projecte de constitució de la nació irlandesa. El Parlament anglès haurà abans del dia 6 de desembre.

Segons aquest projecte seran creades dues Cambres legislatives, que són la Dail Eireann i el Seanad Eireann. Les dues Cambres seran conegudes sota el nom comú d'Oireachtas.

El conjunt del Parlament comprendrà el Rei i les dues Cambres, havent els membres d'aquestes de prestar jurament de fidelitat al Sobirà.

La llengua irlandesa serà coneguda com oficial de l'Estat, però l'idioma anglès tindrà caràcter d'oficialitat. A més, diu que excepte invasió estrangera l'Estat d'Irlanda mai serà partícip en una guerra, consentint de les O. — Havas.

COMBATS DE REBELS CAPTURATS

Dublin, 27. — A la regió de Newpori, les tropes nacionalistes i els rebels han tingut una batalla, resultant cinc soldats de l'Estat lliure morts. Dels rebels hi ha dos morts i alguns ferits.

En un combat que ha tingut lloc a Billins-Killings, han estat capturats 32 rebels. — Havas.

LA GERMANA DE COLLINS INTERCEDEIX PER LA GERMANA DE MAC SWINEY

Dublin, 27. — La germana del difunt president del Consell de ministres, Michael Collins, ha reunit al cap del Govern irlandès Mr. Cosgrave, una petició d'indult a favor de miss Mary Mac Swiney, germana del que fou batlle de Cork.

Com se sap, miss Mary, republicana irlandesa, es troba presa i practica des de fa tres setmanes al vega de la fam com a protesta de la seva detenció, que considera injusta.

Miss Annie Mac Swiney, germana seva, ha passat molts dies a la porta de la presó de Mont-Joie, fent també la vaga de la fam sense poder veure a la seva germana.

El nombre i la significació de les peticions que sol·liciten la llibertat d'indult fa esperar que el Govern accedirà a concedir la llibertat sol·licitada.

— S'assegura que miss Mary està agonitzant. — Havas.

L'EXODE DELS MILIONARIS SUISOS

Londres, 27. — Comuniquen de Zurich al "Daily Mail" que durant el mes d'octubre més de vint milionaris suïssos han abandonat la ciutat i la regió per anar a viure a l'estranger.

Aquest exode és degut a la temença que vingui un impost sobre el capital.

Amb aquesta fugida la recaptació de l'Ajuntament de Zurich haurà sofert una pèrdua de més de quaranta mil lliures esterlines. — Havas.

La Conferència de Lausana

La delegació britànica accepta el criteri de porta oberta de la nota americana

Lord Curzon coneixia la declaració americana abans d'ésser llegida :: Declaracions de Rakovski :: Una nota de la delegació russa

Ha quedat constituït el nou govern grec

Londres, 27. — El corresponent del "Daily Mail" a Lausana afirma estar autoritzat per Lord Curzon per declarar que la delegació britànica acull favorablement l'oposició que el primer observador americà, afegint que no existeix cap divergència de criteri entre la Gran Bretanya i els Estats per ço que es relaciona amb el règim de porta oberta a Orient.

Per últim, afirma que els americans havien comunicat a Lord Curzon l'essència de l'hor exposició abans de donar lectura a la mateixa a la Conferència. — Havas.

LA PREMSA FRANCESA I LA DECLARACIÓ DELS ESTATS UNITS

París, 27. — La Premsa francesa comenta la declaració del delegat nordamericà a Lausana, la qual declara la inoportunitat de l'acord trilatral de 1920.

El "Journal" diu: "L'explosió d'aquesta bomba causà un gran revolt a tots els cercles de la Conferència, encara que a dir veritat, s'esperava."

Enutja sobretot a Anglaterra, sempre cuidada d'una repartició respectuosa. En canvi els turcs no amaguen la seva satisfacció; sense parlar de l'hor compromissos eventuals amb els russos, compromisos en els quals pensa cadascun, però que ningú coneix amb precisió.

Turquia, antiga o nova, ha promès tantes de coses a tanta gent que n'averà amb perill de naufragi en mig de tantes cobdícies com ha desordenat."

El "Figaro": "No s'ha d'insistir respecte de la importància d'aquesta declaració, la qual afecta no solament a l'acord de San Remo, sinó també al d'Angora entre França i Turquia."

El "Petit Journal": "Des d'ara pot dir-se que els Estats Units pensen verament no oposar-se ni a les capitulacions ni a les concessions fetes abans de la guerra. Algunes d'aquestes concessions pertanyen per altra part a Companyies nordamericanes."

A més a més, l'autoritat dels Estats Units en el debat està forçadament limitada per la seva actitud de desinterès-se dels assumptes d'Europa.

En el Ròstov, com en el Ríon, el Govern de Washington es nega a pendre na part de responsabilitat i de garanties. Davant de Constantinoble els seus crítics tenen l'ordre de no disparar i a Lausana els observadors tenen l'ordre de no signar. — Radio.

DECLARACIONS DEL DELEGAT RUS RAKOVSKI

París, 27. — L'enviat de "Le Matin" a Lausana ha interrogat al delegat rus Rakovski, president dels Soviets d'Ukràia. Aquest ha declarat que els delegats russos van a la Conferència amb anim de pendre part a totes les deliberacions, per tal com porten un programa complet i definit de tot el que ha d'ésser tractat a Lausana.

Rakovski es mostra partidari que en la qüestió dels Estrets es concedeixi la major llibertat al transit dels vaixells de comerç,

prohibint-se en canvi el pas de navilis de guerra. Posat a escollir, preferirà que el control dels Estrets el tinguin les nacions ribereques del mar Negre, que no pas Anglaterra. — Havas.

TXITXERIN A LAUSANA

Moscou, 27. — Aquest matí ha sortit la delegació que presideix Txitxerín i que va a Lausana. Arribaran el dimecres. — Havas.

ELS TRAMITS DE LA INVITACIÓ ALS SOVIETS MANIFESTACIONS DE RAKOVSKI

París, 27. — Comuniquen de Lausana que el senyor Rakovski ha fet declaracions, segons les quals resulta que el Govern dels Soviets va rebre una nota del senyor Poincaré, referent a la Conferència de Lausana, citant com a punts de discussió d'aquesta Conferència de Lausana, citant com a punts de discussió d'aquesta Conferència, no solament el problema dels Estrets, sinó també altres qüestions, però sense que cap indicació particular s'hagi fet pel Govern francès.

En efecte, els tres Govern aliats dirigiren simplement al senyor Txitxerín, el 26 d'octubre passat, una nota que diu:

"Els Govern francès, anglès i italià, inviten als Govern del Japó, Rumania, Iugo-Eslàvia, Grècia i Turquia a enviar llurs representants a Lausana el 13 de desembre per cloure pel mitjà d'un Tractat de Pau, la guerra d'Orient."

Entre els punts que es judica que han d'ésser tractats per

aquesta Conferència durant les seves sessions figurarà la qüestió dels Estrets.

Els Govern francès, anglès i italià cridaran a consulta a les potències distintes de les Nacions beligerants i especialment a les ribereques del Mar Negre.

Aquests Govern inviten per consegüent al Govern soviètic a prendre les seves disposicions i enviar a Lausana representants per a prendre part a la discussió referent als Estrets.

La data en què començarà aquesta discussió es notificarà ulteriorment al Govern dels Soviets.

Constatant a aquesta nota el senyor Txitxerín envià el dos de novembre un missatge protestant contra de l'exclusió de Rússia de les d'Orient i insistint per tal que la discussió general dels assumptes del seu Govern fos admès a Lausana, així com els representants d'Ukràia i Geòrgia, sota el mateix peu d'igualtat que les altres potències.

El 14 de l'actual els Govern aliats dirigiren al senyor Txitxerín la nota següent:

Els Govern francès, anglès i italià han examinat amb tota atenció les observacions del Govern dels Soviets a la indicació que se li dirigí el 26 d'octubre.

Els tres Govern entenen que a la Conferència que ha de celebrar-se a Lausana per a posar fi a l'estat de guerra a Orient, invitaran els Estats que actualment no es troben en pau definitiva amb Turquia.

Entenen així mateix que han

Les Reparacions

França respon a la declaració de Cuno amb el ferm propòsit d'anar a l'ocupació del Ruhr

Una reunió al Quai d'Orsay - Les mesures que es pendran si Alemanya no compleix

París, 27. — Aquest matí s'ha celebrat en el Quai d'Orsay una conferència sota la presidència de M. Millerand en la qual hi assistí el president del Consell M. Poincaré.

No s'ha facilitat cap nota a la premsa però se sap que en aquesta Conferència s'ha tractat de les mesures a prendre en el cas que Alemanya esquivés el compliment dels seus compromisos com sembla despendre's de les darreres declaracions del Cancellier Cuno.

embla que s'ha decidit que en aquest cas es procedirà a una ocupació més completa de la regió del Rin substituint per exemple els empleats alemanys per empleats francesos.

Es decidí també d'estendre l'ocupació en el Ruhr fins a les dues terceres parts incloent-hi Bochum i Essen per tal d'assegurar d'aquesta manera la possessió del carbó que ha de lliurar Alemanya. — Radio.

ALEMANYA CONTESTA AL DISCURS DE M. LE TROCQUER

Berlin, 27. — Una nota oficial que con-

testa a les recents declaracions fetes a la Cambra francesa per M. Le Troquer, Ministre d'Oures públiques, respecte de les millores empreses per Alemanya en les vies navegables, declara que la major part de les obres de les quals ha parlat el senyor Le Troquer no han estat empenyades o no estan en curs de realització.

Es tracta sobretot de projectes sotmesos per les societats de navegació, però Alemanya per si mateixa no ha emprés cap projecte de vies navegables per tal de sustenir-se a llurs obligacions i fer la competència al comerç de França i dels demés països.

Afegint la nota que Alemanya no podrà executar d'altra manera feixugues càrregues que li incombenen sinó posant-se totes les forces productores alemanyes a la tasca, especialment les forces hidroelèctriques del Neckar, del Mein i del Danubi. La nota acaba així: "Solament en el cas en què Alemanya pugui desplegar e seves forces productores, França podrà esperar veure executades llurs reparacions. — Radio.

La Irlanda feixista

La Cambra ajorna "sine-die" les sessions i es restableix la censura pels telegrams destinats a l'estranger

Roma, 27. — Conforme a la posició presentada per Musolini, la Cambra de diputats ha ajornat les sessions sine-die.

Ha estat restablerta la censura per a tots els telegrams destinats a l'estranger. — Havas.

INCENDI D'UN COL·LEGI

Winnipeg (Canadà), 27. — Un gran incendi ha destruït el col·legi de San Bonifaci on es trobava la famosa biblioteca dels jesuïtes.

A conseqüència de la catàstrofe, han mort quatre estudiants i quinze més estan ferits. — Havas.

LA GUERRA CIVIL A XINA

Pekin, 27. — Els partidaris del general Tsao-Kotú han derrotat el Govern. — Havas.

EXPLOSIÓ D'UNA MINA NOMBROSOS MORTS I FERITS

París, 27. — Telegrafien de Santa Fe, Nou Mèxic, que a conseqüència d'una violenta explosió a una mina d'antracita, han resultat set miners morts i més de trenta ferits de gravetat. — Havas.

CHARLOT ES VOL TORNAR A CASAR

Los Angeles, 27. — Se sap que l'artista de cinema Charles Chaplin, es torna a casar. La seva futura muller és l'estrella polaca de cinema Pola Negri. — Radio.

ASSASSINAT D'UN MILIONARI

París, 27. — Telegrafien de Xicago al "New York Herald", que uns desconeguts han assassinat al conegut milionari Lanut. — Havas.

EL DEUTE FLOTANT ALEMANY

Berlin, 26. — El deute flotant de l'imperi pujava el dia 20 del corrent a set cents seixanta cinc mil set cents vint-i-cinc milions de marcs, que representen un augment de quatre cents noranta tres mil milions des del dia primer d'abril passat. — Havas.

VAGA D'ACTORS

Berlin, 27. — El Sindicat d'actors berlinesos ha proclamat la vaga, la qual cosa ha motivat que es tanquessin alguns teatres. — Havas.

PIERPONT MORGAN CAP A AMERICA

París, 27. — Diu "Le Matin", que el financer americà Mr. Pierpont Morgan ha embarcat cap a America. — Havas.

hi ha estat denegada categòricament l'autorització. — Radio.

UN ACORD TURC ALIAT

Constantinoble, 27. — A la conversa celebrada entre el general aliats i Refet Parvi, s'ha arribat a un acord sobre les relacions entre les tropes aliades i la nova administració turca. — Havas.

L'AJORNAMENT DE LA QÜESTIÓ DE LES FRONTERES TURQUES

Lausana, 27. — Els diaris de Lausana diuen que l'apropament de la discussió de la qüestió relativa a les fronteres turques d'Àsia és degut al desacord que es manifesta abir entre Lord Curzon i Ismet Paix a propòsit de Mossal. — Havas.

ESPORTS

FUTBOL

El Barcelona venç al Sans

per 3 a 1

En pas una de les més brillants exhibicions de la del-Barcelona d'aquest moment. Naturalment per la qualitat dels equips, ell havia de servir-ne guanyador; però el resultat no fou més que una simple anada secundària. Solament vers al final de l'encontre es veié la al·lusió a combinació barcelonista, que tant meravella i entusiasma. Però això fou tan sols un brou moment i encara gràcies a En Piers, el millor davanter que té avui el Club i el qual li manca encara una més gran presència en el tir. La seva rapidesa i la seva agilitat en el desplaçament sobresortiren entre la monotonia de l'atac blau-grana, que resultà francament dolent a la primera part i passable a la segona.

Es cert que molt influï en això l'actuació dels mitjos, dels quals el centre flaquejà més que cap. Per als defenses, tampoc va ésser la tarda molt gloriosa; en canvi algú encertadíssim En

Bruguera, que en dues o tres ocasions féu coses notables.

La Unió Esportiva de Sans posà tot el seu coratge i la seva voluntat per a proporcionar-nos un bell partit i ho aconseguí en ferents moments; la manca del seu millor davanter, En Costa, encara recent de la contumèlia referida a Sabadell, fou un gran "handicap"; no és que pretinguem eulpeçar que el resultat hauria estat diferent, men pel que el Barcelona s'hauria vist obligat a pesar més decisió en el seu joc.

Pel demés, l'exhibició del Sans resultà la de sempre; superbes arrancades, que morien llargament als peus d'un contrari, per manca d'energia i encert en xutar. La línia de mitjos estigué esplèndida; millor en l'atac que jugant a la defensiva; els defenses compliren bastant bé i el porter féu meravelles, dignes d'ésser més aplaudides; entenem que l'equip donà tot el rendiment que era capaç; el resultat ho testifica clarament; però el tercer gol va ésser degut en gran part a una falta de col·locació; la canònica fou verament formidable, mes no es comprèn com el marc es trobà tan aclarit.

Des mots, tan sols, del que va ésser el match.

Equip de Sans: Pedret, Solà, Moltó, Badal, Sancho, Barraxina, Martínez, Feliu, Pous, Franch i Oliveras.

Barcelona: Bruguera, Contrada, Sarroca, Torralba, Blanco, Samitier, Vinyals, Piers, Gràcia, Alcántara i Sagí.

Primera part: El Sans inicia un fogó atac i tira En Barraxina un bon tir que és salvat per Bruguera. La pilota és portada pel Barcelona i Gràcia xuta. En Pedret la treu bé. Escapada perillosa de N'Alcantara, però no li donen temps de rematar; en canvi, una superba rasa d'En Piers fa aplaudir al porter de Sans. Els Barcelonistes tornen a dominar, lluint-se En Vinyals en dues ocasions; el públic xuta a Alcántara i Gràcia per deixar passar dues altres molt propícies. El Sans atrenca, cortint. En Bruguera amb valentia. Un bonic remat d'En Badal, que dona feina.

En desfer-se el segon córner del Barcelona, En Torralba bufa als mitjos contraris i passa a En Gràcia, el qual per fi aconsegueix marcar el primer punt. Poc després el descança, havent-se tirat tres córners contra el Barcelona i dos contra el Sans.

Segona part: El gas de la primera part en el Sans sembla haver desaparegut.

Per poc els mateixos es fan un gol, més sortosament la jugada acaba amb córner. Joe ensopega per ambdues bandes; el fogós Martínez esocapa i el Sans tira tres córners seguides, sense conseqüències. En Piers dribla i es troba sol front al gol... mes l'ocasió és hastiosament perduda.

Unes fatídiques mans del Sans en l'aria del penaltí! El tira En Sagí i En Pedret salva, però no podent detenir la pilota que amb la forma del rebat va als peus d'En Piers, el qual, sense dificultats, fa el segon gol.

Desolament en el Sans i domina més el Barcelona; sobtadament torna En Martínez a escapar i perdent-se el Sans una altra ocasió; es bombardeja furiosament el marc barcelonista, obtenint un penal. El tira En Sancho molt fluït, malgrat el qual no l'atura En Bruguera.

Comença el "quart d'hora" dels blau-granes; tota la filigrana de la seva combinació s'aplaudeix durant uns moments. Un "free-kick" es tira per En Piers de manera tan sorprenent i formidable dins la xarxa, que el públic esclata en una ovasió.

Continua el bell atac barcelonista i un xut brutal d'En Sagí, que salva el porter en forma esplèndida. Una arrancada del Sans i una bona treta d'En Bruguera

va posar punt final a l'encontre.

Shavien tirat en aquesta part quatre córners contra el Barcelona i dos contra el Sans.

L'àrbitre: Tal com havien anunciat, en feu el madrileny senyor Larrañaga, que actuà amb tota imparcialitat i encert.

El treball, no més, un xic retardat en avisar els "of-side".

El públic: Molt nombros i abundant potser més el del Sans. Val a dir, però, que es mantingué sempre correcte.

L'Espanya bat a l'Espanyol per un a zero

L'enorme multitud apinyada al terreny de l'Espanya se senti defraudada pel que havia vist en aquest partit, en el qual l'emo-

ció hi mancà en absolut i la duresa suplirà a la elegàcia, les més de les vegades. A l'equip espanyolista novament s'hi destacà la figura d'En Trabal, adversari perillós, per a l'ala que ell s'encarregà de marcar; al nostre entendre, va ésser el millor jugador de la tarda.

La defensa, a la qual tants elogis prodigarem en el seu darrer partit, no estigué sinó mediocre i l'atac fou absolutament apàtic.

L'únic gol aconseguí he va ésser al quart de joc, a conseqüència d'un córner i que rematà per segona vegada En Julià, amb el cap; fou vistós i aplaudit.

A poc en feren un els de l'Espanyol, anul·lat per "of-side"; el joc es mantingué a la primera part indecis en quant a domini, si bé l'Espanya va desenvolupar un joc queixos superior al seu adversari, però sense entusiasmar.

La segona, sobre tot al seu començament, fou al cap més llarg; vers al final uns i altres prongueren més al·lucinat. En Zamora féu dues o tres cosses d'excel·lent efecte però a la gola; no obstant, cal convenir que el seu reforç es notà sensiblement en les files de l'Espanyol.

Els equips estaven formats per Bordoy, Serra, Vidal, Balaciari, Pelado, Artieda, Pellicer, Julià, Cros, Olivella i Alcazar, per l'Espanya; i Zamora, Canals, Montesinos, Trabal, Elias, Urgell, Torra, Sapresa, Peidró, Ventura i Alvarés, per l'Espanyol.

L'àrbitre, a càrrec d'En Torrens, fou encertat.

El Badalona guanya al Badalona

L'equip badalonista realitzà una segona performance — no menys notable — en vèncer en terreny contrari a un equip de la vila del Júpiter, i no obstant, fou

CONFERENCIES

PREMSA ASSOCIADA
: CORRESPONSALS :

LA QUESTIO DEL MARROC

Un present de brillants

Els caps i oficials de regulars de Larraix han regalat al capità Varella, dues vegades lloretja, una magnífica creu lloretja, guardada de brillants, remenant-se-la el comandant don Gabriel de Benito i Ibañez de Aldecoa, el qual marxa demà cap a Larraix, després d'haver passat uns dies a Madrid refent-se d'unes ferides sofertes en els últims combats.

EL NOU CAP DEL TERÇ

El Rei ha rebut aquest matí al nou cap del Terç, don Rafael Valenzuela, el qual sortirà demà cap a Melilla, per a posar-se al cap de les tropes.

També ha rebut el Rei aquest matí a una comissió de la dissoluta Junta d'enginyers.

Al migdia han complimentat al monarca als ambaixadors de Bèlgica i Estats Units.

PERIODISTA PRES I PROCESSAT MILITARMENT

Ha ingressat a les presons militars el redactor de l'"Heraldo de Madrid" senyor Valdivieso, per la publicació d'un article en el qual recollia rumors sobre l'actitud en què el Suprem de Guerra i Marina s'ha col·locat respecte a l'expedient que ha motivat el suplicatori per a processar el general Berenguer.

L'ATENEU I EL DESASTRE D'ANNUAL

Ahí se celebrà junta general a l'Ateneu.

Es va presentar una proposició perquè l'Ateneu convoqués a una manifestació, demanant que s'exigixin responsabilitats pel desastre d'Annual.

En principi la proposició estava acceptada, però alguns socis volgueren que la manifestació fos presidida pel comte de Romanones i els altres socis que formen la Directiva de l'Ateneu.

Així motivà discussions apassionades.

No s'arribà a un acord i la Junta en ple presentà la dimissió.

EN SANCHEZ TOCA EN DEFENSA D'EN BERENGUER

S'ha assegurat aquesta tarda, que ha presentat la dimissió el president del Senat, don Joaquim Sanchez Toca, per a poder combatre des dels escons la propaganda d'autorització per a processar el general Berenguer.

Als centres oficials neguen fonament a aquesta notícia.

PROPOSITS DEL GOVERN

Attribueix el president del Congrés el propòsit de demanar a la Cambra, que mentre es discuteix l'expedient de responsabilitats, s'abstinguin hores per a continuar el debat sobre el projecte de ferrocarrils.

REUNIO DE LA COMISSIO DEL SUPLICATORI

S'ha reunit aquesta tarda la Comissió del Senat que entén en el suplicatori per a processar el general Berenguer.

El senyor Chapaprieta ha exposat la seva assistència, per malalt, però ha remès la seva opinió en un escrit dirigit al president.

El general Berenguer ha informat breument davant de la Comissió.

A la sortida s'ha negat a ser cap manifestació.

La Comissió continuà reunida fins a dos quarts de set.

L'acord unànime de la mateixa, segons ha manifestat el seu president, comte de Lizarraga, ha estat el següent:

estat el d'accedir a la concessió del suplicatori i en aquest sentit es redactarà el dictamen.

El senyor Azpéitia formularà un vot particular, no per no trobar-se de conformitat amb la concessió del suplicatori, sinó per entendre que no pot jutjar al general Berenguer el Consell Suprem de Guerra i Marina.

En Bartrina s'ha abstenut de consignar el seu vot, però advertint que el definirà en pro o en contra en el termini de vint-i-quatre hores.

El senyor Chapaprieta ha fet constar per escrit la seva adhesió a l'acord.

LA REUNIO D'AVUI

Demà es reunirà altra vegada la Comissió per a redactar el dictamen i per a formular el seu vot particular el senyor Azpéitia.

Segons sembla el dictamen serà firmat per tots els vocals de la Comissió, excepte l'Azpéitia, que des d'ara no s'ha oposat com diem a la concessió del suplicatori, però que manté la incompetència del Suprem de Guerra i Marina per a jutjar el general Berenguer.

Aquest criteri el sostenien també en un principi el duo d'Alba i En Bartrina.

El primer d'aquests senyors accedí a la concessió en convençent el president, comte de Lizarraga, que el dictamen no perjudicava en res, sinó simplement deixava obert el camí de l'acció judicial per tal que el general Berenguer pugui defensar-se de les acusacions de les quals se'l fa objecte.

El vot de l'Azpéitia serà interessant, puix segons ha manifestat, el fonament en textos legals i jurisprudència del Suprem, sobre casos semblants.

En Bartrina, el qual s'ha abstenut de votar, ho farà demà, d'acord amb la majoria de la Comissió.

DUES PROPOSICIONS DE L'ATENEU

La Junta general de l'Ateneu, abans de tractar de l'extrem que motivà la dimissió de la Directiva aprovà dues proposicions: una encaminada a retre un homenatge d'adhesió i afecte al general Picasso per la meritíssima tasca que ha realitzat en instruir l'expedient dels desastres del Marroc; l'altra, per a convocar al poble de Madrid amb l'objecte de celebrar el diumenge que ve una manifestació en la qual es demanarà al Govern que s'exigixin pel desastre tota mena de responsabilitats tant d'ordre militar com polític.

L'Ateneu de Madrid es dirigirà a tots els Ateneus i demés centres culturals d'Espanya per tal que organitzin també actes semblants i la manifestació del diumenge sigui un acte nacional.

EL DEBAT DE RESPONSABILITATS

Demà continuarà el debat de responsabilitats i reprendrà el seu discurs En Martín Lázaro, contestant a l'Alcalá Zamora.

Es possible que demà mateix intervingui també el vescomte d'Eza, el qual té demanada la paraula.

No se sap exactament quan tornarà a intervenir el cap del Govern. Segons els intims d'En Sanchez Guerra, la intervenció d'aquest no es farà esperar molts dies i en parlar de nou en aquest debat ho aprofitarà per a fer constar que el desig del Govern

no és el de restringir la dita discussió. Per tal que fos tractat amb la més gran amplitud va portar l'expedient al Parlament, però no s'aviu a què el sudit debat sigui un tap per a la vida parlamentària amb el qual ni la nació ni les mateixes Corts hi guanyarien res.

COMUNICAT D'ANIT

El telegrama rebut al ministeri de la Guerra, remès des de Tetuan, diu que no hi ha novetat a la zona.

EL "REINA REGENTE"

CADIZ.—Ha arribat de Melilla el creuer "Reina Regente" per a proveir de queviures i material de guerra, tornant-se després a Àfrica.

NOTICIES DE TETUAN

TETUAN.—Ha arribat el general Borge, acompanyat del secretari general de l'Alta Comissaria López Ferrer i del general Castro Girona, amb la seva esposa.

Feren el viatge en automòbil. A causa de l'escassa de material ferroviari per a la línia de Ceuta, sols circula un tren.

NOTICIES DE MELILLA

MELILLA.—A la posició d'Afrau regna tranquil·litat.

Les forces de Dar Quebdani, que havien sortit en socor de la posició d'Afrau, han arribat a Sidi Mesauil, sense novetat.

LES FARMACIES OBERTES

S'ha complert la Reial ordre del ministeri del Treball deixant sense efecte la relativa al tancament de farmàcies.

Aquestes van estar ahir obertes.

Així motivà alguns incidents entre farmacèutics i dependents. Es van fer diverses detencions, essent després alliberats tots els detinguts.

LA "GACETA"

El diari oficial publica: De Marina.—Reial decret autoritzant al ministre d'aquest departament per a presentar a les Corts el projecte de llei fixant les forces navals per al primer trimestre de 1923.

De Gràcia i Justícia.—Reial ordre disposant que es procedeixi sense demora, a donar compliment a l'article sisè del Reglament provisional de l'Associació de funcionaris de les carreteres judicial i fiscal, secretariat dels tribunals i jutjats i personal tècnic i administratiu de la secretaria del ministeri i direcció general dels registres.

De Finances.—Reial ordre disposant que es publiquin en aquest periòdic oficial i Butlletí de la direcció de Duanes les tarifes per a la percepció dels drets obvençionals dels funcionaris de Duanes.

Una altra dictant disposicions aclaratòries de la Reial ordre de 4 d'octubre passat, que assenyalava un termini per a sol·licitar la devolució de les quantitats pagades per recàrrecs en concepte de depreciació de la moneda.

Una altra relativa a la franquícia de drets d'aranzels dels envasos.

LA PROTECCIO DE LA GARRIFA

El senador senyor Enas de Morte ha demanat dades a la Direcció general de Duanes sobre l'exportació de la garrafa per a protecció de la protecció de producció tan important de l'agricultura nacional, havent-se atribuït a les gestions que realitzen els representants de diverses regions interessades.

La situació del Govern

En Sanchez Guerra conversa amb el Rei

El president del Consell, al sortir de Palau, i després el subsecretari de la Presidència, al parlar amb els periodistes, desmentiren la notícia publicada pels diaris d'ahir, de que En Sanchez Guerra anés a Palau la nit del dissabte, celebrant una misteriosa conferència amb el Rei.

—Precisament—dels En Marfil—, el dissabte es trobava el president indisposat i es posà al llit a les set de la tarda.

En canvi, si el dissabte no hi hagué aquella conferència, avui, al despatxar el president amb el Rei, es perllongà la entrevista en tal forma, que determinà els comentaris i expectacions dels periodistes que a la porta del Palau esperaven la sortida del President.

Aquells continuaren al capítol, per boca del mateix Sanchez Guerra, que no havia sofert cap decret a la signatura del Sobirà.

Una hora i mitja parlà amb el monarca dels assumptes d'actualitat, fixant-se en especial en el desenvolupament de la discussió de l'expedient Picasso al Congrés.

Sobre tal matèria no són d'esperar canvis en el procediment de la situació política fins que es produïxi la votació del dictamen dels liberals.

Així no esdevindrà fins que parlin els caps parlamentaris.

Es creu almenys que la votació no serà fins el dijous o divendres i allavors s'espera que s'aclarirà quècom l'estat actual de la política i sobre tot la situació definitiva de l'actual Gabinet.

A aquest moment estan lligats altres fets que han estat darrerament objecte de debat i campanyes de premsa.

Segurament el cap del Govern, en la seva llarga conversa amb el Rei, al·ludí tots aquells aspectes del problema polític.

També En Sanchez Guerra donà compte al can de l'Estat espanyol de les últimes notícies del Marroc, especialment del bon comportament observat per les forces indígenes i l'harmonia, amb motiu de l'atac d'Afrau, i després de la "razzia" feta contra els pobles als quals pertanyien els atacants d'aquella posició.

HO SE CELEBRA CONSELL DE MINISTRES

El sub-secretari de la Presidència ha manifestat avui que no se celebraria aquesta tarda Consell de ministres.

DISPOSICIO DUANERA

La "Gaceta" publica aquesta Reial ordre de Finances:

Primer: Les Duanes tramitaran, com presentades dintre el termini fixat en l'apartat primer de la Reial ordre del 4 d'octubre passat, les sol·licitacions sobre devolucions de quantitats pagades per recàrrecs de depreciació de moneda que els interessats no haguessin pogut formular oportunament a causa de no haver rebut els corresponents certificats consolars que haurien d'acompanyar a la instància.

Segon: Els Consolats consideraran així mateix realitzades en temps oportú les peticions de certificats formulades fins a la data en què per les dites oficines es tingui coneixement d'haver quedat suspesa l'admissió de peticions i igualment les que corresponguin a expedicions parcials de contractes amb càrrec als quals s'haguessin ja efectuat

altres remeses amb el certificat corresponent, i

Tercer: Els terminis concedits per les Duanes, de conformitat al ons tercer de l'esmentada Reial ordre de 4 d'octubre per a la presentació dels sudits documents, s'entenen perllongats fins un mes després de la data en què pels Consolats respectius s'acabi d'expedir els certificats relatius a les peticions pendents, la data de la qual quan sigui coneguda en aquest Departament per conducte del ministre d'Estat es comunicará per aquest Centre a les Duanes.

DE L'ACTE DE L'ARDANAZ UNA DEFENSA DE L'IDIOMA CATALA

A l'"Heraldo de Madrid" ha aparegut un article titulat "Una inconvenientie bizarria", en el qual es diu que l'acte de retornar un missatge en català, com ha fet el general Ardanaz, és un gest d'una valenta ignorància.

El català—diu—és un idioma, tan idioma com el castellà o com el galleg, romanç fill del llatí, prestigiós per la seva literatura i la seva legislació. El català és tan espanyol com el castellà i el galleg, perquè es parla a Espanya; i el català, a més a més, és una realitat i la realitat està per damunt dels prejudicis i la política.

Ens hem obstinat, per lo vist, en allunyar cada dia més a Catalunya, del consorci espanyol, de l'harmonia ibèrica. Anem a tenir que renunciar els pocs que pensam encara en la quimera de la federació amb Portugal.

Fa bé Portugal. Si el general Ardanaz tingués comandament al país llatí, retornaria uns versos de Camoens. Rebutjar el català és una injúria a la cultura, a la raça, a la realitat i fins a la pàtria. Cultivar i altraure el català és aixamplar la raça. Rebutjar-lo és repudiar als sis milions de catalans que vivien Pirineus ençà i procurar una justa guerra civil.

MORT D'UN PERIODISTA

Ha mort el director de "Nuevo Mundo", don Francesc Verdugo.

COSES DE LA DIPLOMACIA

El ministre d'Estat ha posat a la signatura del Rei alguns decrets i especialment cartes reials. Després de fer ús de la llicència que li concedí el seu Govern, ahir tornà a Madrid l'ambaixador de França.

Avui l'ambaixador ha fet la visita de presentació al ministre d'Estat.

L'ambaixador d'Alemanya ha visitat avui al ministre d'Estat.

Ha tractat d'assumptes agens a les relacions comercials entre ambdós països.

Signora encara si les negociacions comercials entre ambdós països seran represes, encara que, com hem dit repetidament vegades, l'open amb l'obstacle del conflicte sobre la moneda depreciada establert pel Govern espanyol.

Ha arribat a Madrid el nou ambaixador d'Itàlia.

El senyor Elias de Molins ha rebut la visita del ministre de Finlàndia, canviant impressions respecte als desigs que té el representant d'aquell país de què es fomenti el canvi de productes entre la seva nació i Espanya, fixant-se especialment en els agrícoles.

El dit senador conferenciarà amb el ministre d'Estat sobre aquest assumpte.

L'agitació escolar a Madrid

Els estudiants segueixen en la seva actitud

En la reunió celebrada ahir en els estudiants, acordaren persistir en la seva actitud davant de les disposicions que vulguin adoptar el Govern.

UNA PROTESTA DEL COMITE NACIONAL

El Comitè nacional d'estudiants d'estudiants, reunit ahir a les quatre de la tarda, en una reunió acordà, va prendre els següents acords: Primer.—Per publicar la següent més enèrgica protesta en contra de la denegació del pècat corresponent per a celebrar la manifestació general projectada pel 26, entenent les preleccions a la classe escolar en un aïllament que es fonamenta absurdament en la legalitat i la prudència.

Segon.—Procurar per tots els mitjans esgotar quants procediments en el si de les lleis estiguin a nostre aprofitament per a realitzar un acte públic digne d'expressar la justícia de la nostra causa.

LA REUNIO

Al Parc del Retiro, ahir aquest matí els estudiants, un nombre d'uns tres-cents, es reuniren.

Els congregats cantaren a cantar l'"Himne a don Milán" i altres còpies per l'estil.

Prop de les dotze, ha arribat al Retiro un individu del Comitè executiu, el qual ha manifestat als seus companys que l'Ateneu no atorgava la sala d'actes perquè es reunissin en ella els estudiants, basant la seva negativa en què no es podia deixar l'estada a persones que no fossin socis de la casa.

Ha afegit que el Comitè s'havia posat en relació amb el Reg de la Facultat de Medicina, el qual havia manifestat que aquesta mateixa tarda demanaria permís al ministre d'Instrucció pública per a celebrar demà, les onze, una reunió a l'aula de la Facultat, que presidiria el doctor Reasens, el qual donaria compte dels últims desenvolupaments respecte al conflicte i tractaria d'endegar-lo per camins d'una solució.

NEGATIVA MINISTERIAL

El ministre d'Instrucció pública ha desmentit aquesta nit el rumor que ha circulat per Madrid de què demà es publicaria a la "Gaceta" els oportuns decrets, admetent la dimissió de don Milán Millán de Prados, rector de la Universitat, Rodolphe Carrascón i del desd de la Facultat de Medicina, doctor Reasens.

ELS FABRICANTS NACIONALS D'ENVAIXELLAMENT

El ministre de Finances, en vista de les reclamacions dels fabricants nacionals d'envasament, ha dictat una Reial ordre disposant que els envasaments amb franquícia de drets per a l'exportació de productes nacionals siguin exportats per les mateixes persones o entitats que les hagin importat, havent d'anar amb el manifest corresponent, l'original, i el corresponent. Si la importació o reimportació i exportació es fa mitjançant comissionats, consignatarios, els quals hauran de consignar aquesta el veritable nom i domicili de l'importador i exportador, havent-se sempre de consignar les marques i pesos dels envasaments buits per a procedir a la finalització.

PILOTA BASCA

La festa de la S. E. B. al Frontó

Del tot agradable i per festejar el 16 d'octubre, ganità la Societat de la S. E. B. al Frontó.

El primer equip, format per R. Ferrer, J. B. i R. O. Olamendi. Els primers tres gueren avantatge de joc notable, un esforç de joc, adversaris donà lloc a igualar els 35 punts, però En Ferrer, les noves remuntaren fins a 40, adjudicant-se el triomf.

Després jugaren En Pau, Mas, contra Rigau i Pàmula i Mas, Fou un encontre remysent, sobredintint les sortides de la Pàmula, les quals foren decisives per al resultat del partit; el domini fou absolut dels primers que vençeren netament.

Al migdia, al restaurant Martín, va fer-se el tradicional àpat de germanor, essent de remarcar l'entusiasme que regnà durant tota l'estada.

de reconèixer que, en entil i fins en joc, els vençadors foren inferiors als vençuts.

En dues raons fenomenals s'expliqui la gestió del Júpiter, en tal condició: L'aterrament que li sobrevingué en veure que llurs adversaris marcaven el primer gol als dos minuts escassos de joc i a la manca de simpatització entre els millores i davantell, el joc dels quals s'havia desenvolupat.

El Badalona pel afirmar-se plenament, jugà amb la sort de cara; en altres circumstàncies, la Badalona per ell emprada a la segona part de jugar a la defensiva, li hauria costat un disgust. No ha d'oblidar-se mai que el millor defensa està presentment en atacar.

Els jocs badalonesos varen ésser obra de Rodrigo i Llinàs en la primera part, i novament d'En Llinàs, el tercer, vers al final. El del Júpiter, de ponal, per mitjà d'En Mauri.

Eren els equípilers. Júpiter: Castro, Jané, Garrocher, Tena, Callicó, Gumbau II, Mercadé, Gumbau I, Naval i Gimeno.

Badalona: Bru, Massanel, Bau, Rodrigo, Rieta, Gamis Benagosa, V. Rodrigo, Caneles, Llinàs i Tejedor.

Arbitratge En Ferrer satisfactoriament.

L'Estat del Campionat

Amb els partits jugats diumenge darrer, ha finalitzat la primera volta, la classificació de la qual queda establerta per l'ordre següent:

Grup A: Barcelona i Europa, empatats a vuit punts; Sans, 6; Sabadell, 5; Avenc, 2 i Espanyol, 1.

(Aquesta classificació es té en compte la pèrdua de punts de l'Espanyol en el seu únic partit guanyat contra el Sans.)

Grup B: Martorell, 8 punts; Terrassa, 7; Badalona, 6; Albiol, 5; Júpiter, 4 i Espanya, empatats a 2.

Diumenge seran els darrers partits de Campionat, puix no se'an reprenen fins al 14 de gener; corresponen eliminar-se.

Barcelona-Sabadell; Espanya-Europa; Avenc-Sans; Badalona-Martorell; Albiol-Terrassa i Júpiter-Espanya, en el camp dels Clubs primer esmentats.

ATLETISME

Primeres eliminatòries dels Campionats de Barcelona

El Comitè Provincial de la F. A. C. mereix un entusiasta elogi per l'èxit assolit en l'organització d'aquest Campionat; un detall que per ell cal dir més que tots els

comentaris és el fet que acudis a l'estadi prop de dos mil espectadors. Aquesta xifra és un record — encara que feble certament — en els annals del nostre atletisme; ara que part del públic desobeïnt els precs que se li feien, dificultat molt la marxa de les proves.

Els resultats obtinguts varen ésser els següents:

100 metres lliços, cinc sèries: Primera, Casas i Vistra, F. G. (Barcelona), 11 s. 6 dècimes.

Segona, Cebrian (Espanyol), i Serradell (Tagamanent), 12 s. 4 dècimes.

Tercera, Pont i Argemí (Barcelona), 12 s. 9 dècimes.

Quarta, Kereher (S. G. Alemanya), Marius (espanyol), 12 s. 6 dècimes.

Cinquena, Graumann, (S. G. Alemanya), Gil (C. N. Atlètic), 12 s. 2 dècimes.

100 metres lliços semi-finals. Primera, Casas (Barcelona), Cebrian (Espanyol) i Vistra (Barcelona), 11 s. 5 dècimes.

Segona, Graumann (S. G. Alemanya), Gil (C. N. Atlètic), 12 s. 2 dècimes.

200 metres lliços, tres sèries: Primera, Graumann (S. G. Alemanya), Dasea (Espanyol), Ferrer (C. N. Atlètic), 26 s.

Segona, Casas (Barcelona), Cebrian (Espanyol) i Dubois (Barcelona), 24 s.

Tercera, Ràcher (S. G. Alemanya), Villanor (Espanyol), Argemí (Barcelona), 25 s. 2 dècimes.

400 metres lliços, tres sèries: Primera, García (Europa), Gisbert (C. N. Atlètic), Calvo Doménech (Barcelona), 56 s. 8 dècimes.

Segona, Cebrian (Espanyol), Cabanes (Espanya), Mantuà, (A. O. Badalona), 1 m. 10 s. 2 dècimes.

Tercera, Sancho (Barcelona), Brell (Espanyol), 1 m. 1 s. 6 dècimes.

800 metres lliços, semifinal: Palau (Espanyol), Cereza (Europa), Vives (Espanya), Balaguer (Europa), Balcells (Sana), Rovira (Espanyol) i Blat (Barcelona), 2 m. 12 s. 1 quinça.

1.500 metres lliços, semifinal: Miquel (Espanyol), Pineda, (Barcelona), Rovira i Palau (Espanyol), Balaguer (Europa), Vinadé (Europa), Mauri (Barcelona), Carlos (Espanya) i Cutillas (Sana), 4 m.

5.000 metres lliços: Arbúf (Barcelona), Ribas (Europa), Vinadé (Europa), Cutié (Espanyol), Sanjuan (Espanyol), Palau (Espanyol), Rode (Europa), Rozas (Sabadell), Badell (Sana), 17 m. 2 s. 1 quinça.

10.000 metres marxa semi-finals: Primera, Meléndez (Barcelona), Soler (Sana), Uratín (Barcelona), 49 m. 52 s. 2 quinça (Record d'Espanya), antic record: 51 m. 35 s.

Segona, Serra (Sana), Madina (Barcelona), Vey (Espanyol), Sirvent i Anfrons (Barcelona), 56 m. 41 s. 4 quinça.

Atura semifinal: Fleiter, (S. G. Alemanya), Torro (Europa), 1'03 metres; Blana (S. G. Alemanya), 1'09.

Lowitid: semifinal: Fleiter (S. G. Alemanya), 6'01 metres; Lafite (C. N. Barcelona), 6'03; Duso (Espanyol), 5'52; Casas (Barcelona), 5'39.

Pes, semifinal: Lafite (C. N. Barcelona), 10'03 metres; Fleiter (S. G. Alemanya), 10'09; Graumann (S. G. Alemanya), 9'75.

Difco, semifinal: Fleiter (S. G. Alemanya), 34'20 metres; Lafite (C. N. Barcelona), 32'05; Alag (Barcelona), 31'00.

Javelina: Fleiter (S. G. Alemanya), 40'05 metres; Alag (Barcelona), 36'40;

que un hom pensava si havia casat la noia de la casa.
Demà parlarem de la comedia dels actors.

Secció Marítima

Valxella entrats

Vapor espanyol "Rey Jaime I", de Mahó, amb càrrega general i 16 passatgers. Amarrat moll de Marilla. Consignatari, Amengual.

Vapor alemany "Alcanta", de Hamburg, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona S. Consignatari, R. Torrahadella.

Vapor noruec "Orm Jarl", de Londres, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona S. Consignatari, Condeminas.

Vapor espanyol "Ampurdanés", de Palamós, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, Enric Freixas.

Vapor espanyol "Antonia", de València, en llast. Amarrat moll d'Espanya N.E. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Serafin Ballesteros", de Gijón, amb carbó. Amarrat moll de Ponent N. Consignatari, Ballesteros.

Vapor espanyol "La Carlota", de Santander, amb càrrega general i 6 passatgers. Amarrat moll del Rebaix. Consignatari, Ibarra i Companyia.

Vapor espanyol "Andalucía", de Cádiz, amb càrrega general i 381 passatgers. Amarrat moll d'Espanya N.E. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Manuel Calvo", de Cádiz, amb càrrega general. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, Ripoll.

Llagut espanyol "Amelia", de Tímaro, amb garrofos.

Vapor espanyol "Previsor", de Mazagon, amb càrrega general. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, Franco Española de Navegación.

Vapor portuguès "Fernaó veloso", de Rosario, amb càrrega general. Amarrat moll de Costa. Consignatari, Condeminas.

Vapor espanyol "Paulina", de Swansea, amb carbó. Amarrat moll de Ponent N. Consignatari, Ignasi Villavechia.

Vapor espanyol "Poeta que- rel", de València, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya N.E. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", de Palma, amb càrrega general i 72 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor noruec "Manto", de Port Talbot, amb carbó. Amarrat moll del Morrot. Consignatari, Bernad i Companyia.

Vapor espanyol "Florinda", de Nova York i escales, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona N. Consignatari, Ignasi Villavechia.

Vapor espanyol "Almazora", de Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, La Comercial Catalana.

Vapor espanyol "Tirso", de Cartagena i escales, amb càrrega general i passatgers. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, Ramon.

Valxells despatxats

Vapor espanyol "La Carlota", amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

Vapor espanyol "Maria Dolores", amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor espanyol "Pedro", amb el seu equip, cap a la mar.

Valxells sortits

Vapor espanyol "Cabo Huerta", amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

Vapor espanyol "Canalejas", amb càrrega general, cap a València.

Vapor espanyol "Cullera", amb càrrega general, cap a Gandia i escales.

Vapor espanyol "Vicent La Roca", amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.

Vapor espanyol "Luis", amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor espanyol "Malvarrosa", amb càrrega general, cap a Sòller i Palma.

Vapor aneles "Cid", en llast, cap a València.

Vapor italià "Occident", amb càrrega general i trànsit, cap a Girona i escales.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", amb càrrega general, cap a Mahó.

Vapor alemany "Alcanta", amb càrrega general i trànsit, cap a Girona.

Fets Diversos

Mort d'un atax de feridura

A les dues de la tarda d'abans d'hir fou conduït al Dispensari de la Universitat el comissari de policia don Joan Nicolau, el qual tingué un atac d'apoplexia. Al cap de poc d'ésser al Dispensari morí.

Un tramvia talla tots dos peus a un home

El diumenge auxiliaren al Dispensari del Poble Nou a Josep Julià Ramate, de 65 anys, el qual caigué del tramvia 439 de la línia 43, amb tan mala sort que li tallà tots dos peus.

ELS ESPECTACLES

--- TEATRES ---

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, **BORIS GODOUNOFF**. — Demà, **AIDA**.

Teatre català Romea

Avui, tarda, magnífic

programa. Última a preus

populars de

LA SOMRIENT

MAQDALENA

La Casamentera

TIVOLI

Teatre Liric Català

Direcció: JOSEP BERGES

Avui, dimarts, estrena de

la magnífica revista cata-

L'ou com balla

TEATRE NOVETATS

CIRC EQUESTRE

Gran companyia de Mr. Ventura Sannau. Avui dimarts, nit, a dos quarts de deu. Magnífic programa, presentat per tota la notable companyia. Gran èxit del famós Gordon, rei del fil-ferro, Mlle. Schuber, Les 7 Asquero, Mlle. Pessa, els famosos Florencia i Mlle. Salica, Mlle. Pertratti, Els 4 D'Angely, Mlle. Medri-gall, The Arqués, Mlle. Kidd, etc., etc. Eixi creixent dels graciosos clowns Rico i Alex i Carmes Albana i dels augusts Silva i Slop. Demà, dimecres, nit, a dos quarts de deu, gran funció. Djous, gran esdeveniment, extraordinari programa, 5 notables debuts, 3. Per primera vegada a Espanya. Coca mal vista. Debut, debut, debut, d'els 4 Leos comedians, del notable domador Breaker. Debut de Els 7 Scratos, acrobates. Debut de la 2 Gadsen, acrobates. Debut de la Bella Lefevre, reina del Diavolo. Debut dels extraordinaris acrobates salvadors Haddon i Durban. Es despatxa a comptaduria per al djous, tarda i nit, divendres, nit, i dissabte, diumenge i diània, tarda i nit.

Teatre Apolo

Avui, dimarts, tarda, re-

estrena de **La Pelusa o El**

regalo de Reyes.—Cada dia,

El senyor Ramón

enganya a les

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

criades

Teatre Nou

Companyia d'òpereta

VICTORIA PINEDO

LLUIS BALLISTER

Avui, dimarts a dos quarts de

oïnc, reposició de l'admirable

òpereta **La princesa del dollar**, gran èxit d'aquesta companyia. A

les deu, **Haz bien**, sin mirar a

quien i **La reina de las praderas**.

El més gran èxit teatral de l'any!

En aquest teatre funciona un

perfecte sistema de calefacció

central.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

QUELL - TUDELA - AS-

QUERINO - CORTES

Avui, dimarts, popular,

tarda, **El amor vóla**. Nit:

Nit, Un orímen misterioso

i **El niño perdido**.—Dime-

res, nit, reposició de **El**

amigo Fritz.—Es despatxa

a comptaduria. —Molt aviat,

inauguració del teatre per a

nens, amb l'estrena d'un

conte popular escenificat.

Teatre Còmic

Gran companyia dramàtica castellana Rojas - Capad. Avui dimarts, nit a dos quarts de deu, grans programes. Dos estupendos dramas, dos: Primer, **L'apollid drama** en dos actes, **Amor de madre**. Segon, **Exilis clamors del drama social** en tres actes, d'En Vicens Lacambra, l'yo no matel. Proximament interessants estrenes de les obres: **El último beso**, **La laureada de San Fernando** i **La mujer sin nombre**.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

Orlós - Leonis - Gallego

Avui, dimarts, tarda, a

les cinc, **La niña de las**

planchas i l'èxit del dia,

la farsa sainelesca en 2 ac-

tes de Muñoz Seca i Pérez

Fernández, música de Ama-

deu Vives

EL PARQUE DE SEVILLA

Pel·lícula com a próieg,

pels mateixos artistes que

representen l'obra.

Divertits contes andalu-

eos, per Casimir Orlós

Nit, a les deu, Ahí va esa

mosca! i el famós sainet en

dos actes **Serafin, el pintu-**

ro.—Gran triomf de la

companyia. Aviat, estrena

de **La dama del antifaz**.

CINEMES

Saló Catalunya

Notable sextet, Avui dimarts, 2 grans èxits. 2. So altesa (exclusiva) preciosíssima comèdia, veritable joia d'art. **La terra de promissió**, famosa obra anglesa, per Thomas Meighan, **Bernadex a l'Occident**, gran brometa, demà, estrena del Programa Ajuria. El pobret, creació de Bright Washburn. Aviat, lo més gran en pel·lícula: **Joana d'Arc**, per Geraldina Farrar i Wallace Reid, veritable devassall en presentació. Aviat: Des d'avui reventen preus corrents: Preferència, 1 pesseta; General, 0'60.

Diana-Argentina-Excelsior

Avui, dimarts, El rei de l'ar-gent; El furt; del coqar de per-les; L'esposa desdenyada; Dan-ces orientals; A la caça del

Principal Palace

Plaça del Teatre, 2 i 4

Telèfons, 5125 i 4736 A

AVUI, DIMARTS, NIT, A LES DEU,

la fastuosa revista de gran espectacle

CRI-CRI

amb el nou quadre, original novelat escènica, del Palace

Theater, de Londres

SILUETES, LLUMS I COLORS

CADA DIA, A LES DEU, ORI-ORI

Dijous, diumenges i dies festius, Múltiple a les 4 de la tarda

ORI-ORI

Teatros Triomf i Marina

I CINEMA NOU

Avui, Jo ausso; Marina; La flor del mal; L'offeneta, vuitè i novè episodis.

KURSAAL

ARISTOCRATIC SALO

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA
Avui dimarts grans i nits, colos-sals programes. Danes orientals, A caça de clients, primera jornada de la gran pel·lícula **El robotari del collar de perles**. Sisè tom de **El rei de l'argent** i la magnífica pel·lícula **Exposa desdenyada**, per la muller divorciada d'En Charlot.

Gran Teatre Comtal i

Gran Cinema Bohèmia

Avui dimarts, tarda i nit, colos-sals programes. Danes orientals, A caça de clients, primera jornada de la gran pel·lícula **El robotari del collar de perles**. Sisè tom de **El rei de l'argent** i la magnífica pel·lícula **Exposa desdenyada**, per la muller divorciada d'En Charlot.

Palace Cine

GRAN SALO DE MODA

Aristocràtiques sessions artístiques
Programes extraordinaris
Avui, dimarts, tarda i nit. La moda a París, A caça de clients, la formosa pel·lícula **La culpa d'altri** i el gran film **Al cor de l'Àfrica salvatge**. Demà, dimecres, estrena de la interessant pel·lícula històrica **La filla de Napoleón**, primera jornada de 2.500 metres.

Monumental i Wolkylia

Avui dimarts, L'offeneta, 8 i 9 episodis. Espicó, per Pauline Frederic. La mort resuscitada, Els dos peons, Una pàgina heroica. Un matrimoni festiu. Demà, dimecres, estrena, **L'admirable Crickton**, del Real Programa Ajuria, dijous L'offeneta, 10 i 11 episodis. La vida del destí i altres.

CONCERTS

Associació Música Camara

Divendres, ter. de desembre. Presentació, en concert, de la amant sopran alemanya

CARLOTA DAHMEN

de l'Òpera de Munic i Viena. En el mateix, el gran pianista

JOSEP ITURRI

ex-professor del Conservatori de Ginebra (Grau superior).

TOMAS BUXO, pianista acomp.

Dies 9 i 12 de desembre. Per tercera vegada en aquesta

"Associació" i a prop de nombrosos socis, l'admirable

QUARTET DE CORDA DE LON-

DRES

Exclusivament per als so-

cis. Nota: Estant coberta la

cabuda del Palau de la Mú-

sica Catalana, l'ingrés de

nous socis es fa a mida que

es presenten bàtals, al qual

efecte hi ha oferta una

Llista d'aspirants, en la qual

senze pagament de cap quo-

ta, poden inscriure's aquells

que desitgen pasar a socis

quan els correspongui per

tor d'inscripció.

MUSIC-HALLS

LA BUENA SOMBRA

Ginjol, 3.—Cabaret continu de les set a dos quarts de deu i de les dotze a les quatre de la matí.

RESTAURANTS

SORTIDA DE TEATRE a casa SON-TEMPS. Restaurant especial. Peix, Ostrès i Mariscos. Quintana, 9.

--- DIVERSOS ---

Esquerra Bar, :: Aribau, 21

Gran Café-Restaurant
Menú cobert i reclinat
Motrescos, Arròs, Peix, Colomí
culti i Postres
PESESSES 3'50
Nit, escollida vetllada musical.

--- ESPORTS ---

Frontó Principal Palace

Avui, dimarts, tarda, a les 4 en punt. Dos grans partits de pilota a cistell. Nit, a un quart d'onze. Colossal partit. Vermells, Ondarrés i Salsamendi. Blaus, Barrenechea i Iohazo.

BOXA IRIS PARK

Divendres pròxim

Primer Campiona oficial d'Espanya, pes welter. Cinc mil pessetes de borsa. Joaquim Vall, campió oficial, contra Pere Sàez, challenger. — Al. Baker, contra Makadoni.

BOXA IRIS PARK

Divendres pròxim

ESDEVENIMENT ESPORTIU

Primer Campiona oficial d'Espanya, pes welter. Cinc mil pessetes de borsa.

Joaquim Vall, campió oficial

contra

Pere Sàez, challenger.—En la

mateixa vetllada, Al. Baker con-

tra Makadoni, que fins avui no

ha estat vençut. — Canitzares,

contra el campió de Lorena Mi-

chel i altres combats. Venda de

localitats al Centre i a l'Iris Park.

GRAN MAGATZEM DE

MOBLES

DORMITORIS MENJADORS

Preus baratíssims

J. López

44, CARMÉ, 44

(Davant de l'Hospital)

Es necessita
nou guanyent de següida.
Mallorca, 187.

Escolta

belga, sense patella, calibre, 16, amb funda de iona: a gratificació esplendísimament el qui la torni, puix és un record de família. Passos sant Joan, 42, entresol.

PIANOS

DE CUERDAS CRUZADAS

CON MARCO DE HIERRO

Sublime marca

R. MARISTANY

Casa fundada en 1870.

AL CONTADO

PLAZOS Y ALQUILER

18, Plaza Cataluña, 18

Venc casa

Carrer Diputació, prop

Plaça Universitat, de bai-

xos i dos pisos dobles. Su-

perficie 8,570. 47 mil du-

ras, rendeix 6 per 100 net.

Pa amount
Pictures

Salmerón, 175, Gràcia, i als cinemes

Monumental i Walkyria

De 25 fins a 3000 bugies,
— *Pella* de les Flors. 16. —

Per a informes : **Auger i Jubany** : Corredors de finques
Casp, 35, 2.^{on} (De 3 a 5) Telèfon, 1161 S. P.

GREY PER ENHALACI
 Antiseptica i Balsámica de Eucaliptu
 Solu de N. 1 Boleam de Toiu, en dissoldre
 a la boca. El seu ús pot ésser ilimitat.

**JA H
ELS MO
COMPOSTO:
SALA, MEM
MITO**

**JA HA VIST
ELS MOBILIARIS**
COMPOSTOS DE REBEDOR,
SALA, MENJADOR I DOR-
MITORI DE

3.000 a 6.000 Ptes.
A L'EXPOSI-
CIO DE CA'N REIG **REIG** Convent de Cnt. 351
BARCELONA
(entre Carles de Llibre i Francesc de Gual)